

Világ proletárjai egyesültek!

NÉPLAP

A mai számban!
Öt év harcos útja a Ruhagyárban (2. oldal) — Közlemény a Szovjetunió Legfelső Bíróságának tárgyalásáról (3. oldal) — A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és a minisztertanács határozata a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről (4. 5. oldal, folytatás és vége)

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA
X. EVFOLYAM, 302. SZAM ARA 50 FILLÉR PÉNTEK, 1953 DECEMBER 25

Minden békeszerető ember követelése az atomfegyver betiltása

December 21-én a szovjet kormány Eisenhower elnök beszédével kapcsolatban nyilatkozatot nyújtott át az Egyesült Államok moszkvai nagykövetének. Ez a nyilatkozat is, mint a Szovjetunió minden eddigi ténykedése, kifejezésre juttatja azt a következetes szívós harcot, amelyet a szovjet nép a békeért folytat.

December 21-én tették közzé ezt a nyilatkozatot azon a napon, amelyen a világ legelső békeharcosa, az örökké élő Sztálin született.

A nyilatkozat is abban a szelvényben készült, minden mondata híven tükrözi a nagy Sztálin örökségét.

„A Szovjetunió — amelyet öszinte gondoskodás tölt el az emberiségnek a halálhozó atom- és hidrogénfegyvertől való megmentése iránt — minden erejét arra fordítja, hogy ezt a fegyvert sohasem lehessen az emberek ellen fordítani.”

Ezeket a világos, határozott szavakat a Szovjetunió eddigi munkája, harca támasztja alá. Mennyivel mások ezek a tények, keletkezésük óta világos szavak Eisenhower elnök szövegében, melyek mögött hiába keresünk tetteket, valóságos békepolitikát, a béke óhaját.

A szovjet nyilatkozat, mint már annyiszor, most is megdöbbent a szívemet. Az emberiség iránti őszinte szeretet tükröződik benne. Minden egyes ember érzi, hogy érte is folyik a harc, saját személyében is fontos része az életnek. Védik, gondoskodnak róla.

Sokszor mondtuk már ki ezt a szót: béke. Sokat írtak és beszéltek erről. Amikor bekérünk gondolunk, amikor arról beszélünk elsősorban a családunk jut az eszünkbe. A békés otthon, a gyermekek, az ünnepi kalács az asztalon. Amikor a békéről beszélünk kitágulnak az otthon falai látjuk a várost, a falut. Zúgnak a munkagépek, érezzük az olaj ismerős szagát, a munkahely ismerős hangja zakatol, dalol a fülünkben. A földekre gondolunk, ahol téli álmukat alusszák a bevetett magok, hogy tavasszal feltörjön a földből, kálásza szökkenjen, megérjen a kenyér. Amikor a békére gondolunk túllátunk a városunk és falvaink határain. Az országra gondolunk, a hazánkra. És amikor a békére gondolunk látjuk az országhatárokon kívül az emberek sorsát, életét.

A béke, amelynek megtartásáért hatalmas harc folyik nemzetközi méretekben, minden egyes ember személyes ügye, de egyben országos ügy is, az élet ügye. Az otthonunk nyugalma, gyermekeink mosolya, a mindennapos munkánk ügye. Biztonságérzetünk ebből fakad: meg akarjuk tartani, meg akarjuk védeni békénket.

Benjámin László költő írja egyik versében: „S mindazt, amihez közöm van dédelgessem, védjem, javítsam az már gondom, jogom.” Igen, mindannyiunk gondja és joga is, hogy amin van védjük. S mindenhez van közünk. Családi otthonainkhoz, gyárainkhoz, földjeinkhez, a fákhoz, melyek benépesítik az

Alföld homokjait, a Tiszalöki Vízierőműhöz, amely máris új medrére vezette a Tiszát. A csatornához, amely végighömpölyög a hajdúsági szíken, hogy termővé tegye a földet. Közünk van az egész országhoz, hiszen ez az otthonunk, berendeztük saját magunknak, saját elgondolásunk szerint, otthonunknak. És ezt meg is védjük. Mert minden, amit terveztünk, építettünk, megvalósítottunk és megvalósítunk minden az emberért történik.

Napoleon francia császár egyszer, amikor jelentették neki, hogy mily sok katonája esett el azt mondta: Egy ember halála tragédia, de százezer ember halála már statisztika. A tengeren túl Eisenhower és társai ezen túl még azt is gondolják: Egy ember halála, százezer vagy millió ember halála sem fontos dolog, csak egyetlen fontos dolog van: mennyi haszon lesz az emberből halála árán. Nem érték millió és millió ember élete, és halála sem számít ott, ahol dollárokból gondolkoznak.

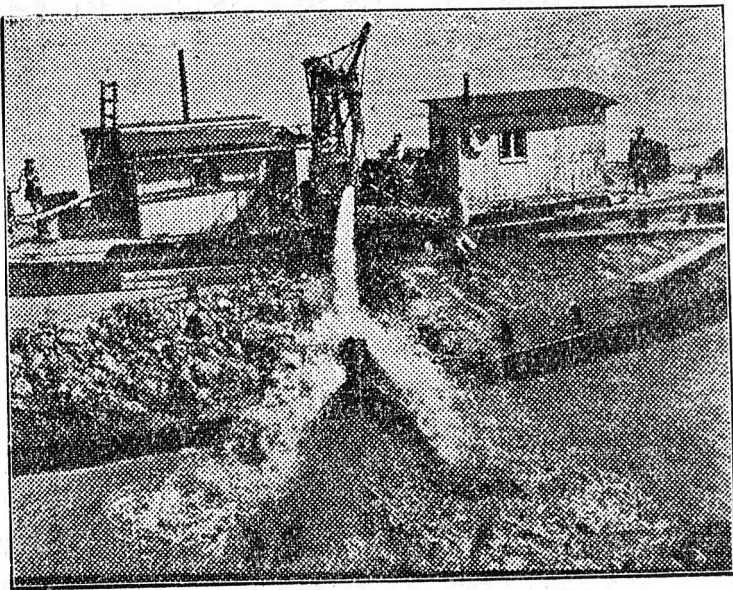
A békéért harcolók azonban együtt mondják a Szovjetunióval: „... mi a béke megerősítésére törekszünk...”. Minden ember fontos, millióknak és egyéneknek a békéje érdekében minden békeszerető ember követelése: az atomfegyver feltiltása.

Van-e ember, aki az élet helyett a halált akarja, aki ismét fel akarja törteni a földeket, traktorok helyett tankokkal, aki fel akarja gyújtani a gyárakat, le akarja rombolni az otthonokat? Van-e olyan, aki ki akarja szagadni a virágokat, tövestől kitépni a fákat, aki meg akarja ölni a gyermekeket az apákat és az anyákat? A becsületes emberek között nincs. Eisenhower elnök is tudja ezt. Azért próbál beszédében békés hangokat belevinni. Tudja, hogy millió és millió ember áll a béke mellett. De szavai üresen konganak. A szavak mögött nincsenek tettek s éppen ezért széthullnak, elszállnak a levegőben. Csak akkor telnének meg tartalommal, ha valóban ott sorakoznának aszavak mellett a tényleges békeszándékot megmutató tettek!

A Szovjetunió nyilatkozata világos és egyszerű: a nép szívéhez megtalálja az utat, mert az álláspontja: minden békeszerető ember álláspontja, legyen az szovjet, magyar, kínai, francia vagy olasz.

A béke megerősítésére törekszik az országok, városok, falvak népe. Mindannyiunkért harcol és küzd a hatalmas Szovjetunió annak a tábornak az élén, amelynek országosan és egyénileg mi is tagjai vagyunk. Ott állunk mindannyian ennek a hatalmas tábornak sorában, velük harcolunk az üzemekben, kint a határban. Harcolunk a béke megszilárdításáért, az emberek boldogságáért. A Szovjetunió legutóbbi nyilatkozata még jobban megerősít bennünket ebben a harcban, még kitartóbbá, még áthatatosabbá tesz bennünket. Mi is ott állunk milliók között és együtt harsogjuk velük követeljük az atomfegyver eltávolítását!

TISZALÖKNÉL ÚJ MEDERBEN FOLYIK A TISZA

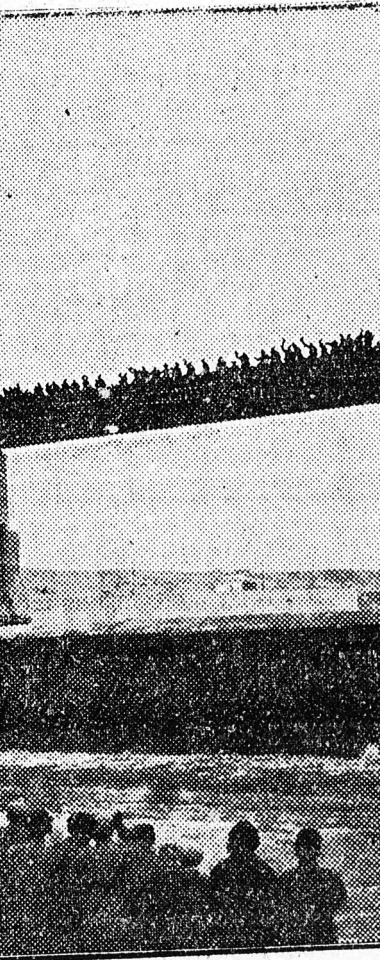
A „Torontál” vedres kotró átvágja az utolsó földsvárat az új Tisza medrében.

(Kiküldött tudósítónktól.)
Szerdán délután jelentős állomáshoz érkezett a tiszalöki duzzasztómű építése. Elkezdett a nagy pillanat: a Tiszalök és Tiszadada között megépített, mintegy 3 kilométeres új mederbe át lehet engedni a Tisza vizét.

Az ünnepélyes pillanatot: A tiszalöki vízlépcső építői, a környék dolgozói üdvözlik az új medrére lépő Tiszát.

Hősies munka előzte meg a szerdai déli nagy pillanatot. A tervek szerint a Tisza-kanyart egy három kilométeres új mederrel kellett átvágni. Az új meder középtáján kezdtek megépíteni a vízlépcső részeit: a hajószilipet, a duzzasztóművet és a vízierőművet. Az építkezésnek igen fontos része volt, hogy a vízlépcső építésével egyidőben a régi Tisza ágat eltömíjék, hogy a folyó új medrében folytathassa, sőt, kénytelen legyen folytatni útját. A nyár óta mintegy 25 ezer köbméter követ építettek be a régi Tisza-ágot elzáró gátba. Az utóbbi hetekben annyira előrehaladt a régi meder elzárása, hogy meg kellett nyitni az új Tisza-medret, hogy a szeszélyes folyó vízének semmi se álljon útjába.

Az ünnepélyes pillanatot: A tiszalöki vízlépcső építői, a környék dolgozói üdvözlik az új medrére lépő Tiszát.

a parton, a pillérek tetején, a kezelelhídon. Egy-két merészebb fiatal még az elzáró kapu tetejére is felmászott, mintha azt akarná megfigyelni, hogyan jut át az első hullám a kapu nyílásán.

Végre elérkezett a nagy pillanat. Egy karjelzés, kiáltás a parttól: — Nyitásra kész. Egy válaszkiáltás a 35 méter magas pillér tetejéről: — Nyitás.

A szinte halálos csendben halk morajlással indulnak meg az óriás-csőrlöket meghajtó villanymotorok. Megfeszülnek a támkapuemelő láncok és a 380 tonnás vaskapu alatt megjelenik az első vízszög.

Az alábbi csendet vidám kiabálás váltja fel. Jön a víz, áttört a víz, kiabálják mindenütt. Az eljövést, a kiabálást szinte túlharsogja a most már hatalmas erővel zúduló víztömeg. Jégtáblákat, deszká és gerenda darabokat ragad magával és viszi lefelé új útján a régi meder felé.

Az előbb még zajos, ünnepélyes meg most némán szemléli a víz útját. Mintha mindenki arra gondolta, hogy: **íme mire képes az emberi ész, mire képesek az alkotó munkások.**

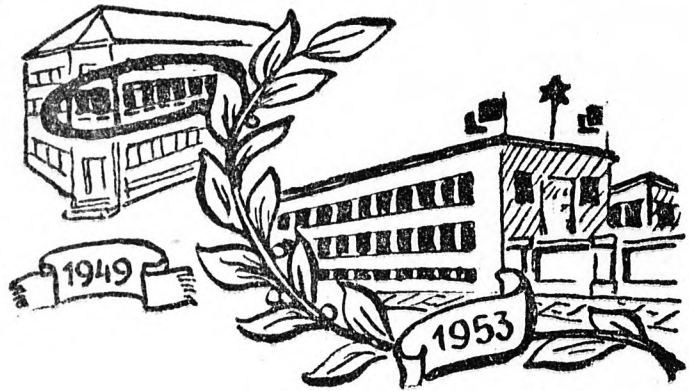
A hatalmas építkezés első szakasza lezárult. Kész van a duzzasztómű és a kétkapu alatt folyik a Tisza vize. Tavaszra elkészül a vízierőmű és a hajószilip is. Jövő áprilisban, felszabadulásunk ünnepén kinyitják a duzzasztómű előtti víztárolóból kiágazó Keleti Főcsatorna zsilipjeit. A Tisza vize eljut Hajdánás, Balmazújváros, Hajdúszoboszló határába, a Hortobágy szikes földjeire. Az éltető víz gazdag rizstáblákat, halastavakat varázsol majd a ma még kopár legelőik helyére.

ÖT ÉV HARCOS UTJÁN

Tények és számok a Ruhagyár fejlődéséről

A Ruhagyár dolgozóinak életéről gyűjtött adatokat lapozgatom. Öt év, eseményekben gazdag napjal peregnék a szemem előtt... 1948-ban indultunk, mai viszonylatban mérve meglehetősen kicsi, korszerűtlen üzemmel. Lábhajtós varrógépek; konyhakész és szabászat, törött ablakok: így álltunk, dolgoztunk akkor az

falakat, jönnek, áramlanak az új gépek, korszerűsödik a szabászat is. A dolgozók fokozták tudásukat, megfeszített akarataikat és mozgató, irányító ennek a nagyarányú fejlődésnek. Később a központi termelési irányítás, a diszpécser szolgálat is megszületik, s a gyár elsőnek az országban, többmodelles gyártásra tér

1948-1949-ben az Arany János u. 2. számú bérház megrongált részében húzódik meg az üzem. A termelés szövetkezeti alapon folyik. 1950-től hatalmas tágas gyárhelyiség a Ruhagyár otthona.

Arany János-utca sarkán lévő ház első emeletén. Minden a kezdet szaga, próbálkozás íze érzett. Ebből a kis magból fejlődött ki öt év alatt a mi hatalmas üzemünk.

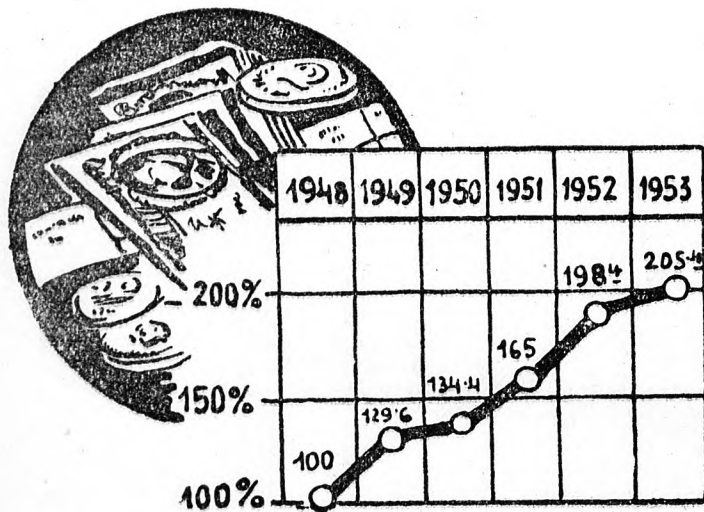
Persze, a fejlődés nem volt hibáktól, zökkenőktől mentes. Mi is átéltünk sok olyan gyermekbetegséget, amely a fejlődés velejárója volt. 1950-ben (már a mai helyen) a műszaki vezetés lazasága miatt nem teljesítettük a tervet. De nem csüggedtünk el. A hibák csak megacélozták akaratunkat, hogy ebben a harcban győznünk kell. És győztünk is: 1951-től már a tervteljesítő üzemek sorába lépett a Ruhagyár.

Néhány szemléltető képet ezekből az időkbeli: 1951 augusztusában a Ruhagyár az Alkotmány tiszteletére indult verseny győztese lett. A többi üzemek is kezdték megismerni és becsülni a gyár teljesítőképeségét. Munkánkra felfigyelt a sajtó is. Első

át. Ezzel a fejlődéssel a Ruhagyár Debrecen egyik legmodernebb, legnagyobb könnyűipari üzeme lett. Gépparkunk ma már tízennyegyszerese az 1948. évinek, dolgozóink havi átlagkeresete is 380 forintról 800 forintra emelkedett. Csak prémiumként ez évben 50 ezer forintot fizetünk ki, ami több mint kétszerese az 1950. évinek.

Az anyagi és szociális helyzet javulása magával hozta az anyagtakarékosságot, az újításokért, a minőség javításáért indított mozgalom kibontakozását az üzemben. A belső hulladék mennyisége e mozgalmak segítségével 8-10 százalékról 0.9 százalékra csökkent. Ma már 99.4 százalékban elsőosztályú árut gyártunk, sőt a Kossuth-üzemrézs minőségi termelése túlhaladja a 99 százalékot is.

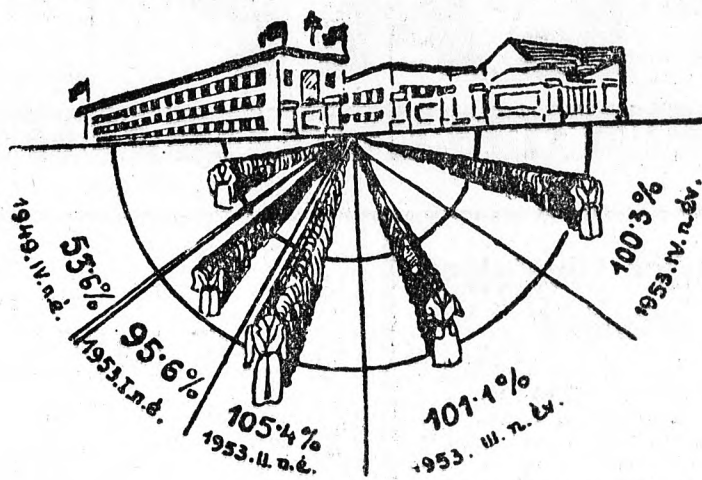
Ezek a számok, tények, mind-mind dolgozóink helytállását, becsületes munkáját tükrözik.

A gyár műszaki fejlődése és bővülése és a kibontakozó szocialista munkaverseny az átlagos havikeresetek állandó növekedését eredményezi. 1948-hoz viszonyítva 1953-ban már több, mint kétszeresére nő a dolgozók részére kifizetett munkabér.

győzelmünk újabb sikerek forrásává és táplálójává vált. Amíg 1951 elején 7, az alkotmányi verseny idején 22 sztahanovistánk volt, addig ez a szám az év végére már 56-ra emelkedett. Jelenleg 237 sztahanovistánk hirdeti büszkén, hogy nálunk becsület és dicsőség dolga a munka. A műszaki feltételek is állandóan javultak az új helyiségbe való költözésünkkel. Az elavult transzmissziók helyére modern vertikális futószalagok kerültek, kijavítjuk a padlókat, újrafestjük

Mindezeket a jó eredményeket nem érthettük volna azonban el, ha nem segít, támogat bennünket a párt. A párt mindig kijelölte és megmutatta számunkra a helyes utat. A párt figyelmeztetett bennünket arra, hogy tanuljunk, mert ha nem ezt tesszük, lemaradunk. Mi megszívleltük és magunkévá tettük ezt. Kezünkbe vettük és fokozottabban tanulmányoztuk a marxizmus-leninizmus klasszikusait, a Szovjetunió mérhetetlenül gazdag szakirodalmát. Ime néhány szám ebből is: ta-

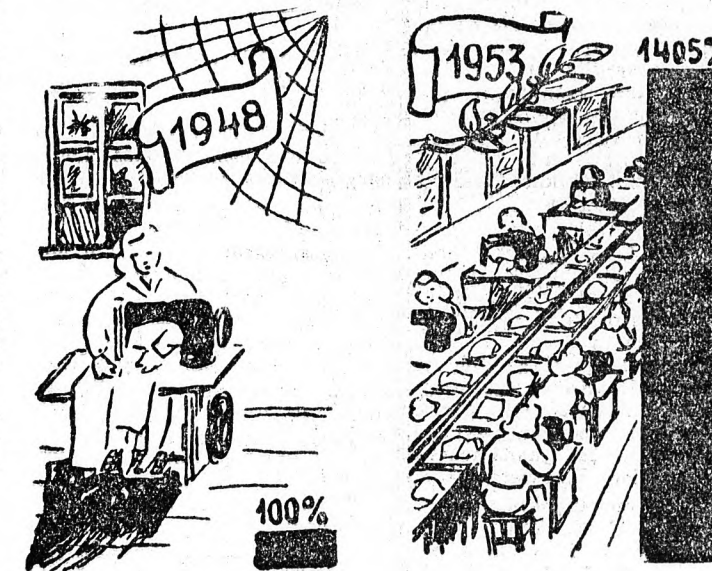
Terv teljesítést az első években a laza műszaki vezetés és egyéb nehézségek miatt nem sikerült biztosítani. 1951 második felétől kezdve, már nagymértékben javult a helyzet. A jubileumi évben az első három hónaptól eltérően már tervtúltejesítő üzem a Ruhagyár.

valy 110 műszaki dolgozónk tanult, képezte magát heti 8 órai foglalkozással. Az idén még több. Egy dolgozót tízhónapos szakmáskolára küldtünk, aki a Szovjetunióban tett 3 hónapos tapasztalatsere út után jelenleg a gyár műszaki igazgatója. Ez a példa korántsem kivétel. Napról-napra nőnek és izmosodnak az új káderek, bővül a holnap aranytartaléka.

Mindezek kiragadott példák

vül, szépül gyárunk, még egészségesebb, még korszerűbb helyiségben termelnek dolgozóink. Ennek sikeres megvalósításáért harcolunk most mindnyájan, egybe-erővel, akárcsak egy nagy családnak. Tervfeladataink is nagyok. Már 1954 első negyedévében 240 fajta fazont, a női ruhák, női blúzok tízezerét gyártjuk; ennek egy részét exportra.

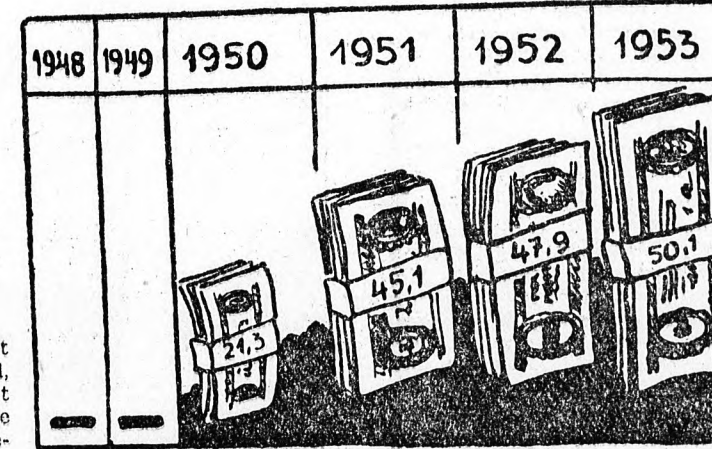
Ezeket mutatja a mi számadárunk. És most, amikor gyárunk

A gyár növekedésével és bővülésével együtt nagymértékben nő a géppark is. 1948-as esztendő százának vége, ma már a korszerű gépek aránya 14-szerese az öt évvel ezelőttinek.

csupán, de eitéphetetlenül hozzá tartoznak gyárunk történetéhez. El számokat felmérve, értékelve, most tovább haladunk előre. A holnap még szebb, még ígéretebb számunkra, még több érték-

fennállásának ötödik évfordulóját ünnepeljük, sohasem felejtsük el, hogy mindezt csak ilyen hazában tehetjük, mint a miénk. Ilyen hazában, ahol a dolgozó ember megbecsülése, a szebb és gazdagabb

A dolgozók megbecsülése, a munkához való jó viszonya jut kifejezésre a kifizetett prémiumok állandóan növekvő összegében. A grafikon a műszakiak és adminisztratív dolgozók részére kifizetett pénzösszegek arányát mutatja ezer forintokban.

kes feladatot ró ránk: a haza és életért folyó harc a társadalom a dolgozó nép szolgálatában. Jövőre egymillióháromszázezer forintos beruházással tovább bő-

nyolgyezretet, legfőbb törvényo lett.

Pillanatképek karácsonyestéről

Többször találkoztam már Dóka Istvánnal. Nem egyszer álltam a Textilgyárban szövőgépe mellett: néztem hogyan dolgozik, milyen ügyesen, gyorsan köti össze az elszakadt szálakat.

Legutóbb kedves családi otthonában találkozunk. András fia ül ölében. Egy percre sem nyugodott, állandóan fészkelődött. Érthető is nyugtalansága, hisz alig várja a pillanatot, hogy láthassa a karácsonyját, az ajándékot. A várakozás közben anyját ezernyi kérdéssel zaklatja:

De nem sokára Andráska, Istvánka, Veronika boldogan nézik a feldíszített karácsonyját. Hirtelen csak a csilagszóróra, a szaloncukorra, a fán lévő csillogó díszekre, a süteményekre, a csokoládéokra tekintenek. Újabb mosoly jelenik meg arcukon, amikor végre a fa alatt lévő játékokat meglátják. Andráska a játékokhoz nyúl.

A testvérei, szülei is boldogok. Mindenkinek számára van a fa alatt ajándék. Veronika babaszobabűtört, Istvánka játékot, mesés könyvet kapott. Az édesanya, az örökké gondoskodó szem maradt ki az ajándékból. Hasznos dologgal, szép ajándékkal: egyhuzat garnitúrával lepte meg férje. A férj számára pedig kis szalaggal dítköltött puplin ing, „lappul” a fa alatt.

Két szabad napot Kismacson a nagyapóknál tölti a család. Dókané vidáman meséli az étvendét: húsleves, toroskáposzta, libasült, sütemény került az asztalra, a pincében lévő boroshordó is üresebb lesz az ünnep után. Nem okoz gondot nagyapóknak a nagy család ellátása, hiszen Varga Gábor bácsi isz-tag — jól keresett az idén...

Banesi Julia, a Ruhagyár ismert sztahanovista vasalónője nemrég ment férjhez. Esküvőjük óta sok boldog napot töltöttek már együtt. Csütörtökön munka után vidáman sietett haza. Sok mindent vásároltak, gyarapodtak augusztus óta. Ezt mutatja szekrényük is, ahonnan előveszik a szaloncukrot, a különböző ajándékokat.

Julia boldogan nézegeti a tükörben piros kötött kulikabátját. Jól illik szőke hajához, egészséges arcához. Örömet jelent az az, hogy a szép ajándékot férjétől kapta. Ő sem maradt adós. Gyorsan előkerül a szép barna férfi félcipő, a puplin ing, a zokni és egyéb apróság.

Már hetekkel ezelőtt elkészült a szórakozási tervük. Elmennek színházba, moziba. Egy-két pohár bort megisznak az Arany Bikában, ahol majd táncolnak és vidáman szórakoznak. Sőt már a szilveszterre vonatkozó tervük is megvan: disznótorba hivatalosak. S amikor a disznótorról szó van, mind a ketten arról beszélnek, hogy egy hónap múlva ők is megölik a „mamesit”.

Szász Gáborné balmazújvárosi dolgozó asszony nagyban süt, főz. A két kislánya pedig kerülgeti őt. Gyermekszokás szerint jólesik, ha megkóstolhatják a mákot, a diót, a különböző édességeket. Édesanyjuk néha-néha rájuk szól.

Ne nyalakodjatok már! — Nem okoz számára gondot a sütés, főzés, hiszen nem üres a kamara. Az elmúlt napokban másfélmázsás disznót öltek s a sok jó finom ennyaló mellett ajándék is került az asztalra. A két kislány újruhát, télikabátot kapott...

Karácsony estéjén minden családnak látszott, hogy az élet színvonal emelkedik.

Jenő Zsigmond

Kovács Margit

Közlemény a Szovjetunió Legfelső Bíróságának tárgyalásáról

Moszkva (TASZSZ) December 24-én a moszkvai lapokban közlemény jelent meg arról, hogy a Szovjetunió Legfelső Bíróságának külön tanácsa zárt tárgyaláson megtárgyalta L. Berija, V. Merkulov és társaik bűnügyét.

A közlemény teljes szövege a következő:

A Szovjetunió Legfelső Bíróságának külön tanácsa 1935. december 18-ától december 23-ig zárt tárgyaláson az 1934. december 1-i törvényben megállapított eljárás szerint megtárgyalta L. P. Berija és társai ellen emelt vád alapján indult bűnügyet.

A külön tanács elnöke I. Sz. Konyev, a Szovjetunió marsallja volt, tagjai pedig a következők voltak: N. M. Svernyik, a Szovjetunió szakszervezetei központi tanácsának elnöke, J. L. Zejgin, a Szovjetunió Legfelső Bírósága elnökeinek első helyettese, K. Sz. Moszkalenko, a hadsereg tábornok, N. A. Mihajlov, a Szovjetunió Kommunista Pártja moszkvai területi bizottságának titkára, M. I. Kucsava, a Grúzia szakszervezetei tanácsának elnöke, L. A. Gromov, a moszkvai városi bíróság elnöke, K. F. Lunyev, a Szovjetunió belügyminiszterének első helyettese.

A vádirat értelmében átadták a bíróságnak az OSZSZSZK büntetőtörvénykönyvének 58-1. „b”, 58-8, 58-13, 58-11 szakaszaiban meghatározott bűntettekkel vádolt L. P. Beriját, valamint az OSZSZSZK büntetőtörvénykönyvének 58-1. „b”, 58-8, 58-11 szakaszaiban meghatározott bűntettekkel vádolt V. M. Merkulovot, V. G. Dekanozovot, B. Z. Kobulovot, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesiket, L. J. Vlodzimirszkijt.

A bizonyítási eljárás teljes mértékben alátámasztotta az előzetes vizsgálat anyagát és az összes vádlottak ellen emelt, a vádiratban foglalt vádakot.

A bíróság megállapította, hogy a vádlott Berija — hazáját elárulva és külföldi tőke érdekében cselekedve — a szovjet állammal szemben ellenséges összeesküvés-csoportot szervezett. Ennek tagjai voltak a közös bűnös tevékenységben hosszú évek során Berijával kapcsolatban állott V. M. Merkulov, V. G. Dekanozov, B. Z. Kobulov, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesik, L. J. Vlodzimirszkij vádlottak.

Az összeesküvők azt a bűnös célt tűzték maguk elé, hogy a belügyminisztérium szerveit felhasználják a Kommunista Párt és a Szovjetunió kormánya ellen, hogy a belügyminisztériumot a hatalom megkaparintása, a szovjet munkás-paraszt rendszer felszámolása, a kapitalizmus visszaállítása, és a burzsoázia uralmának helyreállítása érdekében a párt és a kormány felé helyezték.

A bíróság megállapította, hogy L. P. Berija bűnös, áruló tevékenységének kezdete és a külföldi hírszerző szolgálatokhoz fűződő titkos kapcsolatainak megteremtése még a polgárháború idejére nyúlik vissza, amikor a Bakuban tartózkodó L. P. Berija 1919-ben árulást követett el, titkos ügynöki megbízást vállalva az azerbajdzsáni ellenforradalmi musszavattista kormány hírszerző szolgálatában, amely angol hírszerző szervek ellenőrzése alatt dolgozott.

1920-ban a Grúziában tartózkodó L. P. Berija újból árulást követett el, titkos kapcsolatot teremtve a grúziai menesvik kormány titkos szolgálatával, amely szintén az angol hírszerző szolgálat fiók intézménye volt.

L. P. Berija a későbbi évek során egészen letartóztatásáig fenntartotta és kibővítette a külföldi hírszerző szolgálatokkal kiépített titkos kapcsolatait.

L. P. Berija és bűntársai hosszú éveken át gondosan titkolták és álcázták ellenséges tevékenységüket. J. V. Sztálin elhunytá után L. P. Berija a reakciós imperialista erőknél a szovjet ál-

lam elleni általános aktivizálódására számítva erőltetett ütemű cselekményekre tért át szovjetellenes, áruló terveinek valóságválta érdekében.

Ez lehetővé tette L. P. Berijának és bűntársainak rövid időn belül való leleplezését és bűnös tevékenységük megszüntetését.

Az 1953. márciusában L. P. Berija vádlott, mint a Szovjetunió belügyminisztere, a hatalom megkaparintását előkészítve, fokozottan kezdte mind a belügyminisztérium központi apparátusában, mind a belügyminisztérium helyi szerveiben vezető állásokba helyezni az összeesküvés csoport résztvevőit. L. P. Berija és cinkostársai leszámoltak a belügyminisztérium becsületes dolgozóival, akik megtagadták az összeesküvők bűnös rendelkezéseinek végrehajtását. L. P. Berija és bűntársai szovjetellenes áruló céljuktól vezettetve a bűnös intézkedések egész sorát tették annak érdekében, hogy a szövetségi köztársaságokban felelevenítsék a burzsoá-nacionalista elemek maradványait, ellenségeskedést és viszályt szítsanak a Szovjetunió népei között, és hogy elősorban aláássák a Szovjetunió népeinek a nagy orosz néphez fűződő barátságát.

L. P. Berija vádlott, mint a szovjet nép gonosz ellensége, szabotálta, akadályozta a párt és a kormány részéről a kolhozok és szovhozok gazdaságának fellendítése, valamint a szovjet nép jólétének töretlen emelése érdekében foganatosított legfontosabb intézkedések megvalósítását, hogy így élemezési nehézségeket teremtsen országunkban.

Megállapítást nyert, hogy L. P. Berija vádlott és bűntársai, bűnös tevékenységüket leplezve és álcázva, terrorista módon leszármoltak azokkal, akiknek részéről leleplezéstől tartottak.

Az összeesküvők bűnös tevékenységük egyik alapvető módszereként a rágalmozást, az armánykodást, a különféle provokációkat választották a becsületes pártmunkások és szovjet funkcionáriusok ellen, akik L. P. Berijának és bűntársainak a szovjet állammal szemben ellenséges, áruló terveik megvalósításában útjában álltak és akadályozták őket a hatalom megszerzésében.

A bíróság megállapította, hogy L. P. Berija, V. N. Merkulov, V. G. Dekanozov, B. Z. Kobulov, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesik, L. J. Vlodzimirszkij vádlottakat, viszályt a belügyi népbiztosság, az állambiztonsági minisztérium, a belügyminisztérium szerveiben betöltött hivatali állásokkal, a súlyos bűncselekmények egész sorát követték el a Kommunista Párt és a szovjet hatalom ügye iránt odaadó, becsületes káderek kiirtása céljából.

A bíróság megállapította L. P. Berija olyan bűncselekményeit is, amelyek mély erkölcsi züllesztést tanúsítják, ezenkívül olyan tényekre is fényt derítettek, hogy Berija nyereségvágyból is követett el bűncselekményeket és visszaélt hivatalos hatalmával.

A bíróság elé tárt eredeti okmányok, tárgyi bizonyítékok, a vádlottak sajátkezü feljegyzései, számos tanu vallomása teljes mértékben bebizonyította az összes vádlottak bűnösségét az ellenük emelt vádakban.

A bizonyítékokkal leleplezett L. P. Berija, V. N. Merkulov, V. G. Dekanozov, B. Z. Kobulov, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesik és L. J. Vlodzimirszkij vádlottakat a bizonyítási eljárás során a bíróság előtt megerősítették az előzetes vizsgálat alkalmával tett vallomásaikat és elismerték bűnösségüket a legsúlyosabb államellenes bűncselekmények egész sorának elkövetésében.

A Szovjetunió Legfelső Bíróságának külön tanácsa L. P. Berija vádlottat bűnösnek mon-

dotta ki hazaárulásban, szovjetellenes összeesküvés csoportjában a hatalom megszerzése és a burzsoázia uralmának visszaállítása céljából, a Kommunista Párt és a Szovjetunió népei iránt odaadó politikuskusok elleni terrorcselekmények elkövetésében, Bakuban 1919-ben a forradalmi munkásmozgalom ellen kifejtett aktív harc folytatásában, amikor is Berija titkos ügynökként megbízottja volt az azerbajdzsáni ellenforradalmi musszavattista kormány hírszerző szolgálatának, ott kapcsolatot teremtett a külföldi hírszerző szolgálatokkal, a továbbiakban pedig fenntartotta és kibővítette titkos, bűnös kapcsolatát a külföldi hírszerző szolgálatokkal, egészen leleplezéséig és letartóztatásának pillanatáig — vagyis bűnösnek mondotta ki az OSZSZSZK büntetőtörvénykönyve 58-1 „B”, 58-8, 58-11 szakaszaiban meghatározott bűntettek elkövetésében.

A bíróság megállapította V. N. Merkulov, V. G. Dekanozov, B. Z. Kobulov, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesik, L. J. Vlodzimirszkij vádlottak bűnösségét hazaárulásban, terrorcselekmények elkövetésében, szovjetellenes áruló csoportban való részvételükben, vagyis az OSZSZSZK büntetőtörvénykönyve 58-1 „B”, 58-8, 58-11 szakaszaiban meghatározott bűncselekmények elkövetésében.

A Szovjetunió Legfelső Bíróságának külön tanácsa L. P. Beriját, V. N. Merkulovot, V. G. Dekanozovot, B. Z. Kobulovot, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesiket, L. J. Vlodzimirszkijt a legsúlyosabb büntetésre: golyó általi halálra ítélte, egyben elrendelte vagyonuk elkobzását, megfosztotta őket katonai rendfokozatuktól és kitüntetésüktől. Az ítélet jogerős és perorvoslatlaltal meg nem támadható.

Végrehajtották az L. P. Berija és bűntársai ellen hozott ítéletet

Moszkva (TASZSZ). A december 21-i lapok közlik a következőket: A legsúlyosabb büntetésre: golyó általi halálra ítélte L. P. Berija, V. N. Merkulov, V. G. Dekanozov, B. Z. Kobulov, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesik és L. J. Vlodzimirszkij vádlottakat december 23-án végrehajtották a Szovjetunió Legfelső Bíróságának külön tanácsa által hozott ítéletet.

Kobulov, Sz. A. Gogljidze, P. J. Mesik és L. J. Vlodzimirszkij vádlottakon december 23-án végrehajtották a Szovjetunió Legfelső Bíróságának külön tanácsa által hozott ítéletet.

René Coty-t választották meg francia köztársasági elnökké

A francia elnökválasztás eredménytelen 12. fordulóját követően a szavazást vezető elnök teljesen szabályellenesen azonnal megnyitotta a 13. fordulót, amikor

René Coty-t 447 szavazattal megválasztották elnökké. A francia képviselők előtt ismeretes, hogy ez az ember 1940-ben Pétainra szavazott.

Párt és pártépítés

Az alapszervezet vezetősége felelős a párttagok tanulásáért

Propagandisták tanácskozása Nagylétán

A Megyei Pártválasztmány nemrégiben megtárgyalta a Központi Vezetőség október 22-i határozata alapján a propagandamunka helyzetét és feladatait. A Megyei Pártválasztmány határozatát a járási pártválasztmányok is megtárgyalták. Most pedig sor került arra is, hogy a propagandisták a pártválasztmányi ülések és a sajtó tapasztalatok alapján megtárgyalják a Központi Vezetőség határozatát.

Ilyen tanácskozás volt hétfőn Nagylétán, ahol 3 község (Nagyléta, Veres, Ujléta) propagandistái gyűltek össze, hogy a határozat nyomán megbeszéljék milyen módszerekkel tudják javítani a politikai iskolák, a konferenciák színvonalát.

A tanácskozást Győri József elvtárs, a nagylétai járási pártbizottság tagja vezette. Helyes volt, hogy külön-külön tárgyalják meg a szervezési kérdéseket, a pártvezetőségi tagok, pártbizalmiak tanulását, a pártvezetőségek felelősségét és az elméleti kérdéseket.

A felszólalók elmondották, hogy még mindig igen nagy a propagandisták túlerhelése. Kéves segítséget kapnak a pártvezetőségektől. Bátor bírálatok hangzottak el a felsőbb párt-szervek felé is. Nagy Lajos elvtárs, a nagylétai községi pártbizottság titkára elmondta, hogy csak úgy tudják biztosítani a párttagok 70 százalékaának bevonását a pártoktatásba, hogy nagyon idős elvtársakat, vagy sokgyermekes anyákat és olyanokat is beosztanak, akiket a múlt évi tapasztalatok alapján kiképzett volna hagyni az idén az oktatásból.

Több politikai iskolát meg sem lehetett kezdeni és még egyszer sem tartottak több helyen foglalkozást, mert a pártvezetőség nem tudott megfelelő propagandistákat biztosítani az iskolákra. A többiek között Strdi Jolán, Farkas Gábor propagandisták elmondották, hogy csak a szeminárium napján értesítette őket a pártvezetőség, hogy eszükre már foglalkozást kell tartani. Így világos, hogy nem tudták jól felkészülni, nem tudták hallgatókat már az iskola megkezdése előtt megismerni. Több panaszok voltak a tananyag-ellátásra is. A hozzászólások során mégis az derült ki, hogy a

hiba elsősorban nem a propagandaanyagterjesztésnél van, hanem a pártvezetőségeknél. A pártvezetőség feladata lenne ellenőrizni, hogy a pártvezetőséghez érkezett anyagot időben eljuttassa a propagandistához és a hallgatókhoz. Botlyán Gábor elvtárs, a nagylétai Vörös Csillag tsz propagandistája elmondta, hogy amikor már több héten át nem kapott semmilyen oktatási anyagot, akkor a párttitkár elvtárral alaposabban körülnéztek a tsz irodájában és meg is találták a könyvelő fiókjában a propagandaanyagokat, lebontatlanul.

Feladata lett volna a tanácskozásnak, hogy alaposan megbeszélje a pártvezetőségi tagok tanulását, hogy azok, akiknek feladata lenne a tanulás irányítása, a vezetőségi tagok maguk hogyan képezik magukat tovább, hogyan tanulnak a pártbizalmiak és a népmeghallgatók. E kérdés megtárgyalásánál már korántsem volt olyan nagy aktívítás, mint az előző, az egyéb szervezési kérdéseknél. Több elmondották, hogy a pártvezetőségi tagok járnak „ellenőrizni” a szemináriumokat, de arról, hogyan tanulnak a vezetőségi tagok, senki sem számolt be. Vass Sándor elvtárs, a nagylétai Vörös Csillag tsz párttitkára ott a tanácskozáson kérdezte meg a propagandistákat, hogy eljárnak-e szemináriumra a pártbizalmiak.

A pártbizalmiak tanulását alaposabban kellene ellenőrizni a pártvezetőségeknek. Hiszen a pártbizalmiak segítségével sok munkát lehet megtenni. Ha ők szorgalmasan tanulnak, ha példát mutatnak az egyszerű párttagok előtt a tanulásban, az már fél siker. Arról nem is beszélve, hogy a pártbizalmiak feladata, hogy a párttagok tanulását ellenőrizzék és erről beszámoljanak a pártvezetőségeknek.

A tanácskozáson harmadik kérdésként szerepelt a szemináriumokon, konferenciákon felmerült tisztázatlan elméleti kérdések megvitatása. Mely hallgatók vezető a kérdés felvetését. A következők során elmondották a propagandisták, hogy kevés elméleti vita merül fel az iskolákon, amiből arra lehet következtetni, hogy sem a hallgatók, sem a propagandisták nem készülnek fel elég alaposan

a foglalkozásokra, nem mélyülnek el eléggé a tananyagban. Ha mégis felmerül valami vitás kérdés, akkor arra mindenképpen választ akar adni a propagandista még akkor is, ha maga sincs teljesen tisztában a kérdéssel. Pedig nem segíten az, ha valaki valamit nem tud, hiszen mindent senki sem tudhat. De annál nagyobb baj, hogy inkább végnélküli viták folynak sokszor semmisségeken, ahelyett, hogy akár a járási, akár a megyei elméleti tanácsadóhoz fordulnának a tisztázatlan kérdéssel. Így pl. G. Nagy József elvtárs nagylétai propagandista elmondotta, hogy náluk két óra hosszat vitakoztak azon, hogy kormányunk intézkedései „kedvezmények”-e, vagy „engedmények”.

Több módszerbeli kérdés merült fel a tanácskozáson, a hiba csak ott van, hogy nem vitatták meg ezeket a javaslatokat. Ilyen javaslat volt például, hogy az oktatási évtől kezdődően a hallgatók kiválasztására létrehozott háromtagú bizottságot életre kellene hívni, hogy ez a bizottság legyen felelős a szemináriumok menetéért. Ezen lehetett volna vitakozni. Nem egészen helyes ez a javaslat, mert a bizottságok működése elmosná a pártvezetőségek felelősségét. A pártvezetőség a pártbizalmiak segítségével meg tudja oldani az ellenőrzést és nincs szükség semilyen bizottság visszaállítására.

Martoneczki István elvtárs elmondta, hogy náluk (Alami Malom Nagyléta) a propagandista a szeminárium megkezdése előtt rövid összefoglalót tart az elmúlt héten megtartott bevezető előadás alapján, hogy ezzel megkönnyítse a hozzászólások megindulását. Az helyes, ha a propagandista a kérdések feltevése után röviden elmondja, hogy kb. miket kell megbeszélni a kérdéses résznél, de nem helyes összefoglalót tartani az előadás előtt, mert az a veszély áll fent, hogy egyes hallgatók csak a bevezetőre támaszkodnak.

A nagylétai propagandista tanácskozás az említett hibák ellenére is hasznos volt, mert igen sok olyan hiba merült fel, melyeknek a kijavítása hozzájárul a pártoktatás további megjavításához, a pártoktatás színvonalának emeléséhez.

Pallás Imre.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának határozata a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről

(Folytatás a tegnapi számunkból)

b) A talajművelés céljaira 1954-ben 5500, 1955-1956-ban 7000-7000 darab előhántós traktort kell gyártani, a traktorok kibaszásához szükséges egyéb talajművelőgépekkel és felszerelésekkel együtt. Ki kell alakítani az egyirányú társasági ügy, hogy sorozatgyártása 1955-ben megindulhasson.

c) A vetés elvégzésére az eddig használtat jobb és az aprómagvak vetésére is alkalmas traktoros vetőgépet kell kialakítani úgy, hogy 1955-ben 300, 1956-ban 2500 darab készüljön el. 1954-ben ki kell alakítani a sűrűsorú vetőgépet és a műtrágyaszóróval kombinált vetőgép mintapéldányát.

A kohó- és gépipari miniszter 1954-ben 550 darab egyetemes kultivátort, az Univerzál-tractorkhoz pedig 1600 függőkultivátort gyártasson. A kultivátorok javított minőségben és sorművelésre alkalmas kivitelben készüljenek 1955. és 1956. években a traktorállomány növekedésének megfelelő mennyiségű kultivátor gyártását kell biztosítani.

d) A gabonatermés betakarítására 1954-ben 400, 1955-ben 800, 1956-ban 1000 kombájnét kell hazai gyártásból a mezőgazdaság rendelkezésére bocsátani. A kombájnét használatát ki kell terjeszteni az egyéb növények (napraforgó, szója stb.) betakarítására is, az aratásnál biztosítani kell a pelyva külön gyűjtését. A kombájnét után a szalma azonnali betakarításához is kell gyártani 2000 darab fogatos szalmagyűjtőt. A kohó- és gépipari miniszter 1954-1956. években évi 1000 darab esőplőgépet gyártásról gondoskodjék úgy, hogy azok az első felvétel végére leszállásra kerüljenek.

A KA-8 jelű kéveköpő-arató-gépből 1954-1955-1956. években a kohó- és gépipari miniszter évi 600 darabot gyártasson le.

A villamosüzemű cséplőgépek számát 1956-ra további 1500 darabbal kell növelni.

A kohó- és gépipari miniszter a fentiekben kívül gondoskodjék a növényápolásra, növényvédelemre, talajerőgazdálkodásra, kukorica négyzetes vetésre és betakarításra, a takarmány-, ipari-, gyök- és gumós növények betakarítására szolgáló gépek és az állattartás gépeinek kellő mennyiségű legyártásáról.

e) A mezőgazdaság részére a kohó- és gépipari miniszter gondoskodjék az 1954-1956. években 10.000 traktor- és lövőanyag pótkocsi legyártásáról. A népgazdasági tervekben megfelelő számú tehergépkocsi gyártását kell előirányozni a mezőgazdaság számára.

f) Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztközpontok megsegítésére a kohó- és gépipari miniszter gondoskodjék 1954-ben 12.500 fogatos eke, 1600 fogatos vetőgép, 9000 lókapa, 12.000 borona, 3000 szeesklavágó, 3800 répavágó, 10.000 kézi kukoricamorzsoló, 15.000 kézi hajtású daráló, 14.000 hajtó permetező és egyéb mezőgazdasági kisgépek legyártásáról, mintegy 52 millió, és szeráruról mintegy 90 millió forint értékben, a továbbiakban a szükségletnek megfelelően kell fokozni a kisgépek és mezőgazdasági szerárurak gyártását.

3. A mezőgazdasági gép- és traktorgyártásban a gépek előírt minőségét feltétlenül biztosítani kell. Ennek érdekében:

a) kohó- és gépipari miniszter biztosítsa az előírt méretű és minőségű anyagokat. A gyárak-

nak meg kell tiltani, hogy az előírtól eltérő méretű vagy minőségű anyagot használjanak fel a mezőgazdasági gépgyártásnál.

b) A földművelésügyi miniszter minden mezőgazdasági gép- és traktorgyárba állandó átvetőt állítson be, akinek feladata, hogy a gyártmányok minőségét gyártás közben is ellenőrizze.

c) Minden mezőgazdasági gép- és traktorgyárban kiszolgáló (service) részleget kell létesíteni. Ennek kötelessége az üzemeltetés helyén a gépeknél felmerült hibák kiküszöböléséhez szerelők küldése, a gyártmányok minőségének a jótállási időn túl is figyelemmel kísérése.

4. Fel kell számolni az üzemanyag- és a tartalékalkatrészek ellátásában mutatkozó súlyos zavarokat. A kohó- és gépipari miniszter, a nehézipari miniszter és a földművelésügyi miniszter gondoskodjék arról, hogy az üzemanyag és alkatrész kellő mennyiségben és időben, a felhasználás helyén rendelkezésre álljon. A kohó- és gépipari miniszter 1954-ben létesítsen önálló pótalkatrészgyárat.

A földművelésügyi miniszter a kohó- és gépipari miniszterrel egyetértésben 1954 március 1-ig állapítsa meg a szükségletnek megfelelő tartalékalkatrészyártás, az elosztás és felhasználás rendszerét.

5. A mezőgazdaság gépesítésének meggyorsítása érdekében az Országos Tervhivatal élneke a kohó- és gépipari miniszterrel együtt:

a) A traktorok és mezőgazdasági gépek gyártásához foglalkozó gépgyárak gyártási profilját haladéktalanul rendezze. Hiányzó kapacitások biztosítására az ipar egyéb területein profilösszevonást kell végezni, az így felszabadult gyárakat a mezőgazdasági gép- és traktorgyártás szolgálatába kell állítani.

b) A mezőgazdasági gép- és traktorgyárak fejlesztéséről 1954 május 1-ig tegyen előterjesztést a minisztertanácsnak.

c) Az újonnan kialakított és bevált géptípusokért, vagy jelentősebb módosításokért az abban részvevő intézmények összes érdekében közreműködő szakembereit jutalmazni kell. A jutalmazás összege 100.000 forintig terjedhet.

6. A mezőgazdaság gépesítésében fontos feladat vár a munkásokra, különösen a mezőgazdasági gépiparban dolgozó kommunistákra, akik felelősek azért, hogy a mezőgazdasági gépek alkatrészek határidőre, jó minőségben legyártásra kerüljenek.

B.

A géppállomásokon a mezőgazdasági munkák gépesítésének megjavítása érdekében az alábbiakat kell tenni:

1. A géppállomások vezetőit felelősség kell tenni a termelőszo-
vetkezetek terméseredményeinek növeléséért, elsősorban a növénytermelés területén, de a többi termelési ágakban is. További feladatuk a dolgozó parasztközpontok termelésének elősegítése, a számukra végzett jömnőségű gépi munka útján.

2. Minden géppállomáson javítóműhely, géptároló színekét, üzemanyag- és alkatrésztároló, üzemi mosdót, öltözőt és pihenőhelyiséget kell építeni. Az 1954-1956. évi népgazdasági tervekben elő kell irányozni 260 géppállomási típus-javítóhely és a hozzá legszükségesebb üzemi épületek felépítését.

a) 1954-1956-ban nyílt beton-

teret kell építeni a gépek szá-

badban történő tárolására és biztosítani kell a géppállomások vízellátását.

b) A géppállomásokon az üzemanyag tárolására az 1954. évben 166 darab, 1955-ben 150 darab, 1956-ban ugyancsak 150 darab 25 köbméteres rekeszes vaslemez tartályt, a brigádszállásokon 600 darab, egyenként háromköbméteres vaslemez tartályt, 20.000 darab 200 literes és 5000 darab 50 literes vashordót, megfelelő számú kézi szivattyút és az üzemanyag kezeléséhez szükséges egyéb felszerelést kell biztosítani.

3. A megyei gépjavító vállalatok fejlesztésére 1954-1956. években 60 millió forint építkezési beruházást kell fordítani. Ebből 1954-ben hétélmillióforintos keretben a nyiregyházi típus-javítóüzemet kell felépíteni, továbbá 10 millió forintos keretben a meglévő műhelyeket kell korszerűsíteni.

Az építésügyi miniszter a géppállomások és a megyei gépjavító vállalatok építkezéseit minden más építkezést megelőzve végeztesse el.

A mezőgazdasági gépek javításához az 1954-1956. évi népgazdasági tervekben évente egyenlő arányban legalább 600 darab esztergapad, 50 millió forint értékű műhelyfelszereléshez szükséges egyéb szerszám, 35 millió forint értékű műhelyberendezés és ebből ötmillió forint értékű mérőműszer legyártását, valamint 330 darab 1,5-2 tonnás tehergépkocsira szerelt mozgójavítóműhely gyártását és felszerelését kell előirányozni.

1954-1955-ben meg kell teremteni a mezőgazdasági gépek fődarábeserés javításának lehetőségét és e célra a megyei gépjavító vállalatoknál a gépek 10 százaléka megfelelő fődarábeserés-alapot kell biztosítani a traktorok és kombájnók javításának elvégzésére.

4. A géppállomási dolgozók munkabéruket az államtól kapják az alábbiak szerint:

a) Minden traktor- és kombájnvezető, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e valamely termelőszo-
vetkezetnek vagy nem, a termelőszo-
vetkezetekben végzett munkáért minden teljesített műszaknorma után a géppállomástól biztosított pénzbeni és természetbeni fizetést kap.

Ezenfelül a traktorvezető, a kombájnvezető, a munkagépkészítő és a segédkombájnvezető a termelőszo-
vetkezet zárszámadásakor minden elért munkaegység után olyan természetbeni és pénzbeni jutásban részesüljön, amilyen mértékben az egy munkaegységre eső termelőszo-
vetkezeti jövedelem meghaladja a biztosított bért.

A műszaknormaért járó munkaegység változatlan marad.

Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztközpontjain végzett munkáért a traktorvezető, a kombájnvezető, a munkagépkészítő és a segédkombájnvezető a géppállomástól pénzbeni és természetbeni teljesítménybért kap.

A munkagépkészítő és a segédkombájnvezető 70 százalékát kapja a traktor- és kombájnvezető készpénzben és természetbeni megállapított bérének.

A készpénzbért közvetlenül, a természetbeni bért az állami terménybegyűjtő útján fizeti a géppállomás. Az évi terményjáróidőből két részletben, minden év július 31-ig és november 30-ig kell kiadni.

b) A gépjavításban résztvevő traktorvezető és egyéb dolgozók bérét a javítások idején, a műhelymunkások bérét egész évben az

ipari I. a. számú karbantartó tá-

rával kell elszámolni.

c) A dolgozók érdekeltségének fokozása céljából új prémiumrendszert kell kidolgozni, figyelemmel a termelőszo-
vetkezetben elért eredményekre.

d) A géppállomások állandó dolgozóit társadalombiztosításban és családipótlékban kell részesíteni.

e) 1954-ben 1000 brigádszállás rendbehelyezéséhez szükséges összeget kell a költségvetés keretében előirányozni. Az állandó szálláshelyen nem rendelkező brigádok részére a kohó- és gépipari miniszter gondoskodjék 1954-1956-ban 1000, egyenként legalább 8 személyes lakókocsi legyártásáról.

5. A traktorosok képzettségének megjavítására az ipari tanintézetekben alkalmazott képzési rendszerre kell áttérni. A traktorépítkezést, az ipari tanulóképzés mintájára, 18 hónapos időtartammal kell megszervezni. 1954-ben 3000, 1955-ben 4000 fő 17-19 éves tanuló képzését kell megkezdeni. A kiképzetteknek a tanulmányok elvégzése után a géppállomásokon legalább három évig kell szakmájukban dolgozniuk.

A földművelésügyi miniszter 1954-től kezdődően szervezzen hat hónapos traktorosképző tanfolyamokat 22-26 éves dolgozók számára, akik katonai szolgálatukat teljesítették és a traktorvezetésben vagy szerelői munkában legalább egyéves tapasztalattal rendelkeznek. Ezen a tanfolyamon évente 4000-4000 traktorvezetőt kell kiképezni.

A kombájnvezetőket és egyéb speciális gépkezelőket hasonló elvek szerint kell átképezni.

A műhelymunkások és a megyei gépjavító vállalatok szakmunkásainak utánpótlására az MTH irányítása alá tartozó tanulóképzés keretében traktormotorszerelő, esztergályos és kovácshegesztő szakmunkásokat kell kiképezni. A traktoros- és szakmunkástanulók kiképzésük ideje alatt az ipari tanulókhöz hasonlóan ingyenes egyenruha- és munkaruhaútlatásban és ellátásban részesülnek.

A géppállomások dolgozói részére naponta az eddig megállapított hozzájárulással háromszori étkezést, ebből egyszer meleg étellel való ellátást kell biztosítani. Ha a szántóföldeken dolgozó traktorosbrigádok részére a géppállomások étkeztetést nem tudják biztosítani, a

napi étkezési hozzájárulást 4 fo-

rintra kell feleltetni.

A traktorvezető részére önköltségi áron egyenruhát kell biztosítani. A géppállomások minden családfenntartó dolgozója részére háztáji földet kell adni.

A géppállomások dolgozói lakásvizonyainak megjavítására az egyéni lakásépítkezés széleskörű fejlesztését kell lehetővé tenni. — 1954-ben a géppállomások telepelyeinek közelében 500 szolgálati lakást kell építeni.

6. A vezetés színvonalának emelése érdekében:

a) 1956-tól géppállomások igazgatójává, főmérnökévé, főagronómusává gépészmérnök, illetőleg felsőfokú képzettséggel rendelkező agronómusok nevezhetők ki. A gépjavító vállalatoknál főmérnöknek csak egyetemi végzettséggel és megfelelő gyakorlatlal rendelkező mérnököket lehet kinevezni.

b) Azoknak a géppállomási igazgatóknak, akik szakképzettséggel nem rendelkeznek, de kellő hozzájárulással vezetik a géppállomást, segítséget kell nyújtani szakképzésük fokozására.

c) 1954-ben az Agrártudományi Egyetem gépesítési karán végzetlek közül 50, a Műszaki Egyetem gépészmérnöki és gépgyártó-
mérnöki karán végzettek közül 25-25 mérnököt, az ipar és a népgazdaság egyéb ágaiól 1954-ben további 50 mérnököt kell a mezőgazdaságra átirányítani.

d) A géppállomások vezetői dolgozóinak (igazgató, főmérnök, főagronómus, vezető könyvelő, vezető mechanikus, körzeti mechanikus, munkairányító) fizetését az iskolai végzettségű, az eltöltött szolgálati évektől és a tervfeladat nagyságától függően kell megállapítani.

e) A géppállomási irányítói munkakörben működő vezető dolgozókat a géppállomási tervek teljesítése, a magasabb természetfagok elérése alapján premizálni kell.

7. 1954-55-ben önkéntes jelentkezés alapján az iparból a géppállomásokra és állami gazdaságokba át kell irányítani mintegy 5000 tapasztalt, képzett szakmunkást részben a javítóüzemekbe, részben pedig traktorosképzésnek és kombájnvezetőnek.

A földművelésügyi minisztérium gondoskodjék ezeknek az ipari munkásoknak átképzéséről, illetve továbbképzéséről és elhelyezéséről.

X.

A mezőgazdasági szervek irányításának megjavításáról: a mezőgazdasági szakemberek bevonásáról a termelés közvetlen irányításába; a szakoktatás és a tudományos munka megjavításáról

A mezőgazdasági termelés állami irányítása és annak szervezete nem felel meg a követelményeknek. A legfőbb hiba az, hogy a mezőgazdasági szakemberek iró-
dákban ülnek, adminisztrációval vannak leköthetve és nem szervezik a termelést.

A szakembereképzés színvonala és szűk specializálása sem felel meg a mezőgazdasági termelés előtti álló feladatoknak.

A mezőgazdaság állami irányításában nagyfokú központosítás van, ami a helyi tanácsok hatáskörét az utasítások továbbítására és végrehajtásának ellenőrzésére szűkítette le és egyben gúzsba kötötte a termelőszo-
vetkezeteket, állami gazdaságok, géppállomások kezdeményezését is. A központosítás túlhajtása következtében a megyei, járási és a községi tanácsok a mezőgazdaság helyi problémáit képtelenek helyesen megoldani és a dolgozók tömegeit bevonni a me-

zőgazdaság fejlesztése érdekében végzett munkába.

Mindaz a mezőgazdasági szervek — a földművelésügyi minisztérium, a megyei és járási tanácsok mezőgazdasági osztályainak — mértékeltlen felduzzasztására és az operatív vezetés helyett bürokratikus utasítások tömkelegére vezetett. Emiatt a földművelésügyi minisztériumban háttérbe szorult a mezőgazdaság állami irányításának egyik legfontosabb része: a szakmai propagandamunka.

A termelőszo-
vetkezetek, állami gazdaságok és az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztközpontok legjobb eredményeit a propaganda nem népszerűsíti, nem ismerteti azokat a módszereket, amelyek segítségével az eredményeket elérték. Mindezeknek a hibáknak a gyökere elsősorban magában a földművelésügyi minisztériumban van, másod-

(Folytatása az 5. oldalon)

(Folyt

sorban a gazdasági A mez munka is lat követ ményei s latban.

1. A irányító érdekeben kell tenni

a) A nyitásban meg kell ügy min len irány adatok zó és a n ugyanak gondot e tására. A fejlesztés végrehaj gyelembő rási és a zék meg ság dolg lágosító, gyökereke tanácsok intézmén segítsége

b) A ronómus szüntetni a te letve a agronóm egy agro —3000 le jusson. A vábbrá nyában a termelési mellős minden az egyén parasztkö a 600-700 termelési nómust le

Az or moles- géppállom a kertés latok a géppállor szakmai c) M hozni e amelym könyvez kodás. Az szolgáló létre k állomási lami fe (burgos szövele nyújtár tetvek dekezés

Megy vitási és felá öntözöt lajjavít

d) A rium a dot for dára. A propag világos tét, a rán fi egyes művelé lésügy je a dokum betéte

A hártanfol az áll be és kapjál Ezüzt

A n gitség tenni zést e járás rök n gi es sal k Agrár keny s felad dáság való

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának határozata a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről

(Folytatás a 4-ik oldalról)

sorban a megyei és a járási mezőgazdasági szerveknek.

A mezőgazdasági tudományos munka is elmarad még a gyakorlat követelményeitől s elért eredményei sem terjedtek el a gyakorlatban.

1. A mezőgazdasági termelés irányító szervezetnek megjavítása érdekében az alábbi intézkedéseket kell tenni.

a) A mezőgazdasági állami irányításban a túlzott központosítást meg kell szüntetni. A földművelésügyi miniszter a termelés közvetlen irányításával kapcsolatos feladatok zömét adja át a helyi tanács és a mezőgazdasági szerveknek, ugyanakkor fordítson nagyobb gondot ezek munkájának megjavítására. A mezőgazdasági termelés fejlesztésére irányuló feladatok végrehajtását a helyi viszonyok figyelembevételével, a megyei, a járási és a községi tanácsok szervezik meg elsősorban a mezőgazdasági dolgozói körében végzett felvilágosító, mozgósító tevékenységük gyökeres megjavításával. Ehhez a tanácsok népművelési szervei és intézményei adjanak messzemenő segítséget.

b) A géppálmások körzeti agronómusi rendszerét meg kell szüntetni, helyette létre kell hozni a termelőszövetkezetekbe, illetve a községekbe kihelyezett agronómusi hálózatot úgy, hogy egy agronómusra általában 2500—3000 kat. hold szántóterület jusson. Az agronómusnak, aki továbbra is a géppálmások állományában marad — elsősorban a termelőszövetkezetek munkáját kell elősegíteni, de ugyanakkor minden segítséget meg kell adni az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok számára is. Lehetőleg a 600—700 kat. holdnál nagyobb termelőszövetkezetbe külön agronómust kell helyezni.

Az ország főbb zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermelő vidékein a géppálmásokat specializálni kell a kertészeti és szőlészeti munkálatok elvégzésére és ezekre a géppálmásokra kertész és szőlész szakembereket kell beosztani.

c) Minden járásban létre kell hozni egy állattenyésztőállomást, amelynek fő feladata a törzskönyvezés és az apaállatgazdálkodás.

Az országos növényvédelmi szolgálatot decentralizálni kell és létre kell hozni 17 növényvédő-állomást, amelyek ellátják az állami feladatokat képező védekező (burgonyabogár, amerikai fehér szövőlepké, stb.) és segítséget nyújtanak a termelőknek a paizs-tervek és más kártevők elleni védekezésben.

Megyéenként öntözési és talajjavítási állomásokat kell létesíteni és feladatukká kell tenni a belső öntözőtelepek megépítését, a talajjavítás elvégzését.

d) A földművelésügyi miniszterium az eddiginél nagyobb gondot fordítson a szakmai propagandára. Meg kell javítani az irásos propagandák szakmai színvonalát, világosabbá kell tenni nyelvezetét, a kiadványok készítése során figyelembe kell venni az egyes tájak adottságait. A népművelési miniszter a földművelésügyi miniszterrel együtt növelje a mezőgazdasági oktató- és dokumentumfilmek, filmhíradó-betétek és hangfelvételek számát.

A hároméves téri mezőgazdasági tanfolyamokat be kell illeszteni az állami szakoktatás szervezésébe és a tanfolyamot végzettségük kapják meg az „Arany-” illetve „Ezüstkalászos földműves”-jelvényt.

A mezőgazdasági szakkörök segítségével tömegmértetűvé kell tenni a mezőgazdasági kísérletezést és a korszerű termelési eljárások alkalmazását. A szakkörök működéséhez szükséges anyagi eszközöket állami támogatással kell biztosítani. A Micsurin Agrártudományi Egyesület tevékenységét ki kell terjeszteni és feladatává kell tenni a mezőgazdasági ismeretek társadalmi úton való elterjesztését.

A földművelésügyi miniszter az 1954. évtől kezdve évente szervezze meg a hagyományos országos mezőgazdasági kiállítást és tenyésztésvetért Budapestben, s emellett az elmúlt évek jó tapasztalatai alapján évente rendezzen megyéenként is vásárral egybekötött mezőgazdasági kiállításokat. Rá kell térni arra a rendszerre, hogy a kiállításokon azok a termelőszövetkezetek állami gazdaságok és egyéni gazdálkodó dolgozó parasztok vehessenek részt, akik az előző gazdasági évben jó termelési eredményt értek el.

e) A dolgozó parasztok körében népszerű „Szabadság Föld” nyújtson még több szakmai segítséget a mezőgazdasági termelés fejlesztéséhez.

2. Mezőgazdasági oktatásunk hibáinak kiküszöbölésére az alábbi intézkedéseket kell tenni:

a) 1954. őszén újabb meg kell nyitni — az 1953. év őszén megnyitott Debreceni Mezőgazdasági Akadémiához hasonló szervezet — a Keszthelyi és a Magyaróvári Mezőgazdasági Akadémiát.

b) A mezőgazdaságban dolgozó műszaki káderek szűkösét biztosítására és a tanítási színvonal emelésére érdekében az Agrár-egyetem gépesítési karát önálló Mezőgazdasági Gépezetmérnöki Főiskolává kell szervezni.

3. A mezőgazdasági és műszaki szakembereket nagy számban kell a mezőgazdaság közvetlen szervezésére és vezetésére küldeni. Számukra fokozott megbeszélést, szociális és anyagi helyzetük megjavítását kell biztosítani.

a) A földművelésügyi miniszterium irányító apparátusából és vállalataiból — az egyetemről most kikerülő fiatal szakemberekkel együtt — 2000, a népgazdaság egyéb ágazataiból, elsősorban a begyűjtési és a kereskedelmi vállalatokból 1000 mezőgazdasági szakembert kell 1954. első felében a termelést közvetlen irányító munkahelyekre: a helyi tanácsokhoz, a géppálmásokra, valamint állattenyésztési és talajjavítási állomásokra irányítani.

b) A szakemberek átcsoportosítását önkéntes jelentkezés alapján kell megszervezni. A földművelésügyi miniszter írjon ki pályázatot mindazokra az állásokra, amelyek az átcsoportosítás során betöltésre kerülnek. A városokból falura kiköltöző szakemberek számára háromhavii fizetésüknek megfelelő összeget kell folyósítani és átköltözési költségeiket meg kell téríteni. A földművelésügyi miniszter biztosítson a kiköltözött szakemberek részére megfelelő lakásokat, lakások vásárlása, helyreállítása és építése útján. A háromhavii fizetésnek megfelelő összeg fedezésére mintegy 5 millió forintot, a lakások biztosítására pedig az 1954. évtől kezdődően évente 20 millió forintot kell a földművelésügyi miniszter rendelkezésére bocsátani.

c) A mezőgazdasági szakemberek rendkívül káros munkahelyváltoztatásának megszüntetése végett azt célt kell kitűzni, hogy a mezőgazdasági szakemberek hosszú éveken keresztül végezzen ugyanabban a gazdaságban vagy községben munkájukat, mert ez az előfeltétele annak, hogy a helyi viszonyoknak megfelelően a legmagasabb termést érjék el. A hosszú ideig egy helyen dolgozó, jó eredményeket elért mezőgazdasági szakemberek fizetését — a szolgálati idő figyelembevételével — az átlagnál magasabbra kell emelni és az elért jó eredmények alapján prēmiumban kell részesíteni.

d) A földművelésügyi miniszter biztosítsa, hogy a mezőgazdasági szakemberek rendszeres továbbképzésben részesüljenek. A Gődüllői Agrár-egyetem mellett a mezőgazdasági szakemberek továbbképzésére külön kart kell létesíteni és feladatává kell tenni 2—6 hónapig tartó továbbképző tanfolyamok szervezését.

A mezőgazdasági szakemberek utánpótlásának biztosítása céljából 1954-től kezdve a technikumokat végzeteket egy évre gyakoroltnak kell beosztani a géppálmások, állami gazdaságok, állattenyésztő állomások agronómiai, illetve állattenyésztői mellé.

1954. március 1-ig 1500 gyakorlatot kell beállítani, emellett ki kell mondani, hogy a főiskolát, illetve technikumot végzett mezőgazdasági szakemberek az iskola elvégzése után legalább 3 évig termelőmunkában kötelesek dolgozni.

XI.

A falusi pártpolitikai munka feladatairól

A mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében döntő jelentőségű, hogy a falusi pártszervezetek a falusi lakosság körében céltudatos szervező és politikai felvilágosító munkát végezzenek.

A falusi pártszervezetek a felzárkózás óta sok nagy feladatot sikerrel oldottak meg. Munkájuk azonban az utóbbi egy-két évben visszaesett. A mezőgazdaság fellendítése érdekében az elkövetkező években az egyik legfontosabb feladat a falusi pártmunkának tapasztalható elmaradás, sőt visszaesés kiküszöbölése. Ebben a falusi pártszervezeteket az egész pártnak segítenie kell.

A falusi pártszervezetek munkájának fő fogatókössége: a falun élő dolgozók lézött politikai munka elhanyagolása. Különösen súlyos hiba, hogy nem folyik rendszeres, állandó politikai tömegmunka a dolgozó parasztok, köztük a középparasztnak körében.

A falusi pártfunkcionáriusok többsége nem rendelkezik az alapvető mezőgazdasági szakismeretekkel; ezért nem képesek megfelelő befolyást gyakorolni a termelésre, a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok, géppálmások, s a parasztságok magasabb terméshozamának növelésére. Ennek következtében a falusi pártpolitikai munka nem irányul eléggé a mezőgazdasági termelés fokozására, a terméshozamok növelésére. A pártszervezetek nem tanulmányozzák és nem tudatosítják eléggé a legjobb agro- és zootechnikai eljárásokat; nem karolják fel és nem általánosítják megfelelően a dolgozó parasztnak jól bevált termelési tapasztalatait.

A Magyar Dolgozók Pártjának Központi Vezetősége utasítja a megyei és járási pártbizottságokat, a falusi pártszervezeteket, hogy mozgósítsák a falusi kommunikatákat, a falu minden dolgozóját a mezőgazdaság fejlesztésére hozott határozatok végrehajtására; karolják fel és fejlesztik a dolgozók helyes kezdeményezéseit, javaslatait. A Központi Vezetőség a falusi pártszervezetek közül feladatává teszi, hogy segítsék a dolgozó parasztságot, a tanácsot, a földművelésügyi szerveket, stb. abban, hogy a párt és a kormány intézkedései alapján messzemenően felhasználják az összes helyi lehetőségeket, erőforrásokat. Fordítsanak különös figyelmet a termelőszövetkezetek jövedelmességének emelésére. Fejlesszék a falu a munkaveresnyit. A falusi pártszervezetek nyújtsanak az eddiginél sokkal fokozottabb segítséget a kis- és középparasztnak termelésük fejlesztésében. Mindezek érdekében:

1. Meg kell javítani a falusi lakosság körében a politikai felvilágosító munkát.

A falusi felvilágosító munkába fokozottabban kell bevonni a dolgozó parasztnak és a falusi értelmiségieknek. Széles körben fel kell használni az egyéni agitációt, a kisgyűléseket, csoportos beszélgetéseket, tanyázóesteket, parasztyűléseket, stb. változatos formákat. Jobban fel kell használni a politikai felvilágosító munkában a sajtót, a rádiót, a filmet, a könyvtárakat, a kultúrotthonokat.

A DISZ központi vezetősége tegyen megfelelő intézkedéseket a falusi DISZ-szervezetek megerősítésére. A falusi DISZ-szervezetek járjanak élen a mezőgazdasági termelés legjobb módszere-

nek elterjesztésében. A pártszervezetek segítsék a falun levő ifjúsági szervezeteket abban, hogy lényegesen megjavítsák a falusi ifjúság politikai nevelését. Ezen keresztül érjék el, hogy a dolgozó parasztfjúság saját ügyének tekintse e határozat végrehajtását.

Az MNDSZ országos vezetősége tegyen hatékony intézkedéseket az MNDSZ falusi szervezeti politikai munkájának megjavítására.

2. A falusi pártszervezetek törekedjenek arra, hogy a dolgozó parasztság körében végzett politikai felvilágosító munka döntően a mezőgazdasági termelés fellendítésére, a helyes termelési módszerek általánosítására, stb. irányuljon. Hassanak oda, hogy a falu politikai és társadalmi életében a dolgozó parasztság — benne az egyéni dolgozó parasztság — tevékenyen részt vegyen; ehhez tömörítsék a falusi pártszervezetek és tanácsok köré a pártonkívüli dolgozó parasztnak széles tömegeit. A pártszervezetek támogassák a tanácsok mellett működő mezőgazdasági termelési bizottságok létrehozását és kifejlését. A termelés fokozásáért folytatott harcba be kell vonni a földművelésügyi szervek tagjait és a falu egyéb társadalmi szervezeteit is. Mind a szervezeten és határozaton széleskörűen vitassák meg.

3. A megyei, járási és falusi pártszervezetek és pártszervezetek ne sajátítsák ki a tanácsok hatáskörét, ne ők végezzék a tanácsok munkáját. A megyei, a járási, a helyi pártszervezeteknek az a feladatuk, hogy irányítsák, segítsék és ellenőrizzék a falusi tanács, a falun levő más állami és gazdasági szervek munkáját. A mezőgazdasági helyzetért a járási tanácsok végrehajtó bizottságai a felelősek a járásban. A járási tanácsok végrehajtó bizottságainak a feladata, hogy megszervezzék a termelőszövetkezetek, a géppálmások tervszerű munkáját anélkül, hogy megsértenék a szervek önállóságát, a szövetkezeti demokráciát, a géppálmások, állami gazdaságok igazgatóinak egyszemélyi felelősségét. Döntő feladatuk az egyéni gazdálkodó parasztság termelésének elősegítése, támogatása.

A pártszervezetek szigorúan őrködjenek a párt helyes pártpolitikai munkájának végrehajtása felett: ellenőrizzék, hogy az állami, gazdasági szervek betartsák a törvényességet. Ebben őrködjenek afelett, hogy a dolgozó parasztság termelési kedvének, biztonságának fokozására hozott intézkedéseket az illetékes szervek végrehajtsák és betartsák.

A megyei, a járási és a helyi falusi pártszervezetek a mainál sokkal fokozottabban mértékben — a párt általános politikájának megfelelően — tördödjék a falusi lakosság anyagi, szociális helyzetével. Fordítsanak nagy figyelmet a termelőszövetkezeti tagok jólétének fokozására, a géppálmásokon és állami gazdaságokban a munkávédelem megjavítására. Keményen lépjenek fel az e téren megmutatkozó hanyagossággal és nemtörődomséggel szemben, a dolgozó jogainak biztosítása érdekében.

A falusi pártszervezetek fokozottabban tördödjék a falun élő értelmiség anyagi és szociális helyzetével, életviszonyaival, segítsék, támogassák munkájukat és jogos igényeik kielégítését.

Nagy gonddal segítsék elő a

városokból a falura helyezett kommunikaták és pártonkívüli szakemberek, dolgozók megfelelő munka- és életkörülményeinek biztosítását.

4. A járási pártbizottságok legfontosabb soronlévő feladata, hogy gyökeresen megjavítsák az alapszervezetek pártirányítását, ellenőrzését, megismerjék az alapszervezetek életét.

Mindenekelőtt meg kell javítani a termelőszövetkezetek pártszervezeteinek irányítását.

A géppálmások pártszervezeteinek irányítását közvetlenül a járási pártbizottság hatáskörébe kell utalni; e munkáért a járási pártbizottság erre kijelölt titkára legyen személy szerint felelős. Meg kell szüntetni a géppálmások politikai osztályait és a politikai helyettesi tisztséget a géppálmásokon. A géppálmásokon a párttitkárt függetleníteni kell. A géppálmások traktoristái a jövőben tartozzanak a géppálmások pártszervezetéhez.

A falusi pártszervezetek megerősítésére, a helyi körülmények figyelembevételével, meg kell szüntetni a falusi alapszervezetek túlzott szétforgácsoltóságát; a termelőszövetkezetekben, géppálmásokon, állami gazdaságokban levő alapszervezetek kivételével lehetőleg egy falusi pártszervezetbe kell tömöríteni a falun élő kommunikatákat. A járási pártbizottságok fokozott segítséget nyújtsanak a falusi alapszervezetnek.

A falusi kommunikaták eredményesebb munkája érdekében rendszeresen kell a falusi kommunikaták részére a falusi pártaktivát.

5. A Központi Vezetőség kötelezi a megyei pártbizottságokat, hogy alapvetően javítsák meg a járási pártbizottságok politikai irányítását, következtessen segítsék elő a járási pártbizottságok önállóságának megszilárdítását, nyújtsanak a járási pártbizottságoknak fokozott támogatást abban, hogy mielőbb megfelelően új feladataiknak.

A megyei pártbizottságok elsőrendű feladata, hogy a járási pártbizottságokat politikailag fejlett, kulturált kérdésekkel megerősítsék. A megyei pártbizottságoknak meg kell valósítaniok azt, hogy a járási pártbizottságokban agronómus is dolgozzék felelős tisztségekben; a járási pártbizottság egyik titkára lehetőleg mezőgazdasági szakember legyen. A mezőgazdasági területen dolgozó pártbizottságok megerősítésére 1954. első felében mintegy 1000 megfelelő, hozzáértő pártkádert kell mozgósítani.

A mezőgazdaság nagyarányú fejlesztése megköveteli, hogy a falun dolgozó pártfunkcionáriusok gyorsabban és jobban elsajátítsák a mezőgazdasági alapvető ismereteket. Ezért a megyei pártbizottságok szervezzék meg, hogy a falun dolgozó pártfunkcionáriusok egy, illetve két év alatt a szükséges mezőgazdasági szakismereteket elsajátítsák és ebből szakkvizsgát tegyenek.

A mezőgazdaság fejlesztése egész népünk közös ügye. A jóit további emelése a dolgozó nép: a munkásosztály, a dolgozó parasztság, az értelmiség kezébe van letéve, munkájától, szorgalmától függ sikeres megvalósítása. A Magyar Dolgozók Pártja és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa felhívja az ország minden dolgozóját, hogy segítse diadalra vinni a magyar mezőgazdaság fejlesztésének nagy nemzetközi ügyét.

E terv megvalósítása szorosabban követszolja a munkás-parasztszövetséget, népi demokráciánk szilárd alapját. Központi Vezetőségünk és kormányunk biztos abban, hogy a munkásosztály, a dolgozó parasztság és az értelmiség egységes erőfeszítéssel a kitűzött feladatokat sikerrel megoldja.

(Vége.)

CSÉKI JÁNOS

hajdúböszörményi középparaszt:

„Személyes érdeke minden dolgozó parasztnak: teljes erővel támogatni a mezőgazdaság fejlesztéséről hozott határozat végrehajtását“

A hajdúböszörményi géppálmásnak nagy napja volt december 23-án, mondhatjuk, hogy ünnepi napja. Elkészülve átadták a géppálmásnak a hatalmas gépszint, traktorokat, vetőgépeket, cséplőgépeket helyeznek el. Jelentős nap volt ez azért is, mert ünnepelethették éves tervük teljesítését. A nap legfontosabb eseménye azonban mégis csak az a tanácskozás volt, melyet a géppálmás vezetői folytattak az egyénileg dolgozó parasztsággal a terméshozamok további emeléséről, a Központi Vezetőség és a minisztertanács határozatáról a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről.

Pintér Gyula, a géppálmás igazgatója a géppálmás kultúrtérképében egybegyűlt dolgozó parasztiak előtt ismertette a géppálmás évi munkáját. Felhívta a figyelmet arra, hogy a mezőgazdaság fejlesztéséről hozott határozat előírja, hogy a kenyérgabonafélék országos termelését az elkövetkező három év alatt, az elmúlt hat év átlagához képest 1-1,5 mázsával kell emelni, de fokozni kell a terméshozamok emelését minden növényfélére.

A bevételek nem változik, évekre előre megszabták — mondotta — és ebből következnek, hogy minden mázsa többtermés a termelőt gazdagítja, több jut a szabadpiacra. A mi feladatunk, hogy ehhez a többtermeléshez minél jobban hozzásegítsük a termelőket. Azért gyűltünk most itt össze, hogy megbeszéljük, hogyan lehet még szorosabban tenni a géppálmás és a dolgozó parasztság kapcsolatát, hogyan harcolhatunk még eredményesebben a terméshozamok emeléséért.

— A mi géppálmásunk ez év-

ben is 4500 holdon végezte a munkát az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztnak, azonfelül, hogy ellátta a szövetkezeti földek munkáját. Jövőre ha több gépünk lesz, még több segítséget tudunk adni.

Pintér Gyula elvtárs beszámolója

Górsás Imre, a hajdúböszörményi géppálmás kiadó brigádvezetője.

lóját élénk vita követte. Bírálták a géppálmás munkáját. Az őszinte szónak nagy hasznát látták.

Nagy István így beszélt:

— Nem jó munkaszervezést tapasztaltam ebben az esztendőben, mert az én földem is szántás nélkül maradt, bár a szerződés a zsebemben van. A traktorok ugráltak, mint a szöcskék egyik dűlőből a másikba. Vándoroltak a traktorok és ez az oka annak, hogy nem kötötték többben szerződést. Nem bíztak abban, hogy felszántásra kerül a földjük.

Többek szava után Cséki János

17 holdas középparaszt szólalt fel:

— Nem emlékszem arra — mondotta, — hogy ezen a géppálmás az egyénileg dolgozó parasztsággal így tárgyaltak volna a terméshozamok emeléséről, a termelés segítéséről, mint most. Nagy öröm ez, nagy segítsége a dolgozó parasztságnak. Nekem három lovam van, de kiszámítottam, hogy a lovakkal való szántás sokkal többbe kerül, mint a gépi munka. Drága az abrak, tovább tart és fárasztó a munka, míg a traktor gyorsabban és jobban is munkálja a földet. Nekünk a jobb munkát kell választani ahhoz, hogy a terméshozamok emelkedjenek.

A kormány most útmutatást adott és ehhez kell tartani magunkat. Személyes érdeke minden dolgozó parasztnak, hogy teljes erejével támogassa a mezőgazdaság fejlesztéséről hozott határozatot. Ebben segít bennünket a géppálmás munkája. Vegyük is igénybe még jobban, mint ez évben. En az javaslom, hogy a szervezetenek vegyük elejét azzal, hogy március elsejéig írják össze minden dűlőben a mezőőrök és dűlőfelelősök azoknak nevét és földterületét, akik a géppálmás munkáját igénybe veszik. Az adatok birtokában a géppálmás már jól szervezheti a munkát, kioszthatja a brigádok között a feladatokat idejében. Így már nem kell vándorolni a traktoroknak. Ha egy dűlőben évegzik a munkát, csak akkor mennek át a másikba.

Ezt a javaslatot elfogadták, de megoldották azzal, hogy a géppálmás több kultivatort adjon és előhánós ekéit jobban foglalkoztassa. A cukorrépa is mázsákkal ad többet, ha előhánós ekével dolgozzák meg a talajt. (b. m.)

— No, hát nem... nem parancs ez, de én még vagyok győződve róla, hogy szívesen...

— Én is meg vagyok győződve, hogy szívesen hozom — szakítottam félbe tréfásan a már újra érlyeskedő kislányt.

Itt áll előttem. Árvácska, s a kis Csőrére gondolok...

Az „én” Árvácskának más a sorsa. Rendesen megtanult beszélni. Bátor és megnyerő a megjelenése. Iskolába jár. Büszkék rá tanítóit, mert jeles tanuló. A gimnázium első osztályában még nem érte utól senki tanulásban és tudásban. Gyakran példaként állítják a többiek elé. Megbecsülük. Nem mondta még neki soha senki, hogy „rongyos állami”, meg hogy „lelenc”.

— Mennem kell, mert csak egy félóra engedtek el. Tanulni akarok még. Igaz, hogy szilenciumon végig tanultam, de még egyszer átismételtem az anyagot. Nagyon izgulok, mert holnap dolgoztatás lesz és azt akarom, hogy sikerüljön.

— Egy percig sem maradok tovább! — ezt már inkább önmagának mondja menetközben, mint nekem.

Megbízást még soha nem teljesítettem ilyen örömmel. Végreményben én viszem a ruhát és egy kicsit úgy néz ki a dolog, hogy én is résztveszek az örömszerzésben. Örömet szereznék pedig jó érzés.

A megbízaton kívül más is foglalkoztatott. Az árvácskák élete.

A Gyermekvédő Intézetben ragyogóra mosott kövek és csempek, fehérre meszelt falak és fehérre festett ajtók pompáztak a gyenge téli napsütésben. Valahonnan zene szűrődött ki. Három kislány jelent meg a folyosón. Egy már túl volt a 14-en, a másik kettő nem volt több hatéves-

Asszonyoknak

A CSECSEMŐ EGÉSZSÉGE

Hogyan öltöztessük hát a csecsemőt? Az első két-három hónapban, míg pólyában tartjuk, ne kössük be szorosan és karjait hagyjuk a pólyán kívül. De még az első hónapokban naponla néhány órára egyáltalán ne kössük be a pólyát, hogy a csecsemő szabadon mozoghasson. Ingecskéje is jó bő legyen. Három hónapos koron túl varrjunk neki hálszákat vászonból, kössük át a derekán és takarjuk le vékony pokrőccal vagy nagyobb kendővel. Mikor már forogni, mászni, állni próbál, kezeslábat (nadrággal egybevarrott felsőrészt) kapjon, olyanformát, mint amilyen a munkások hordanak.

Általában ne öltöztessük a csecsemőt túlméleg, de természetesen túlkönnyen sem. Ha az egészséges csecsemő izrad, ez a helytelen öltöztetés jele.

A kislaba mozgásának fejlődését a helyes öltöztetés is elősegíti, de más módon is segítségre lehetünk. Öt hónapos koron túl, mikor már forogni szokott, helytelen a kocsiban, kosárban, bölcseben tartani. Ityenkor már tágasabb, mozgásra több lehetőséget adó kislágyba kell tenni. Fekvőhelye ne legyen túl puha. Ha dunyhán vagy párnán fekszik, há-

TOJASHAB FELVERESE

Sokkal könnyebben és sokkal keményebb habot verhetünk, ha a tojásokat egy órával előbb jégre, vagy hideg vízbe állítjuk.

RÁNTOTT HUSNAK A BUNDAJA

akkor szakadozik és válik le, ha a húst panírozás előtt nem töröljük szárazra a zsír, melyben sültük nem forró. A rántott húst nemcsak forró, hanem igen bő zsírban is kell sütni, hogy az teljesen ellepje. Csak akkor lesz

ta besüpped, nem tud jól átfordulni. Ezért helyes, ha matracra, összehajtogatott pokrőcon vagy akár szárazsákon fekszik (mindezeket természetesen vékony mosható anyaggal, lepedővel kell letakarni). Heti-nyolc hónapos kortól a legjobb, ha lábát készült járókába helyezzük el, de gondosan ügyeljünk arra, hogy a járóka jója szálkamentes legyen. Másfél méter hosszú, 50-60 centiméter magas legyen a járóka oldala: ebbe kapaszkodva azután a kislaki hamarosan egyedül, minden különösebb segítség nélkül megtanul állni, járni. Hogy ez mikor történik meg, az egyénileg különböző. Egyes kislabák már nyolchónapos korban felállnak, de ha a baba 12 hónapos korban áll fel először, az sem baj. Járni általában egy éves koron túl tanulnak meg a gyerekek.

Fontos, hogy ne sietessük, ne erőltessük a mozgás fejlődését. Meg kell várni, míg a baba egyedül kívánja és próbálja az állást, járást. Ehhez pedig a szükséges erősítő előgyakorlatokat ügyis megadják az első helyváltoztató mozgások (így például a kirszás stb.), melyek előkészítik az izmokat.

a hús könnyű, ruganyos és szép-színű.

HUS ELTARTÁSA

Legjobban természetesen úgy óvhatjuk meg a húst meleg időben a romlástól, ha jégre tesszük. Ahol nincs jégsekrény, vagy jégverem, ott a húst nedves ruhába csavarva, egy agyagfazékba tesszük. A fazekat hideg vízzel felt edénybe állítjuk, a vízbe 1-2 marék sót hintünk. Az edényt pedig hűvös helyre állítjuk.

Árvácska

„Egyszer csak azt mondja Verő mutér, eredj ki, nem szeretem, ha itt vagy. Ki kellett menni az udvarra és ott kellett neki ácsorogni a setében.

Nagyon szomorú lett, meg a szél is fújt. Lassan kinyitotta a kis kamara ajtaját, bement a szél elől.

Ott megkereste a kis gyertyát, meggyújtotta és imádkozott az édesanyjához: „Édesanyám mondd meg Jézuskának, küldjön nekem valami szép ajándékot, mert nincsen, aki nekem adjon, mert én csak egy kis állami vagyok és nehéz volt a kosár, pedig egy jó ember segített hozni.”

Mást nem tudott mondani, csak nézte, hogy ég a kis gyertya lángja és libben-libben, mint a temetőben, ahol a szel libbentgeti.

Sokáig volt itt, már itt is nagyon hideg volt, fázott...”

Megborzongok,

becsukom a könyvet. Még van egy-két oldal olvasatlan, de nincs elég erőm, hogy végigolvassam. Erőt kell gyűjtenem. Gondolkozom. Rettenetes érzések korbácsolják fel a lelkemet. Móríz Zsigmond Árvácskájának a sorsa megrendít. A könyv előttem fekszik becsukva, én a kis Csőre sorsán gondolkodom... nemcsak az óvén... A gondolatok szárnyalnak a mához. A diákokthonban „árvácskák” láttam. Sorsuk annyiban hasonlít a Csőréjére, hogy ők is árvák, vagy édesapjuk nincs vagy édesanyjuk, vagy mindkettő hiányzik. De egyéb hasonlóság nincs Csőre és az ő sorsuk között.

Kint egészen sötét van már. A szobában is lassan szürkéségre vész minden. Egybeolvad az ágy, a karosszék, az asztal fekvő könyv. A könyv címe is elszürkül, elmosódik. Besötétedik, de a sötétben is az a tündöklő napsütéses délelőtt jár az eszemben, ahol örvendező forgolódtak a kislányok az új ruhákban. Egymásnak mutogatták a szebbnél-szebb tornafelszerelést, fűzeteket,

írószert, ruhákat, téli kabátot, cipőt.

Ekkor hirtelen kopogás vert fel gondolataimból. Megismerem a belépőt. Délelőtt láttam a diákokthonban, egyedül ő nem kapott ruhát.

— A ruha ügyben jöttem hozzád éppen. Szeretnék megkérni, hogy menj el a ruhámért és ha jössz, hozd el magaddal. Iskolába járok, nem akarok hiányozni. Az útiköltséget is meg akarom takarítani. Neked ügyis Debrecenbe kell utaznod, ott dolgozol, s ha hazajössz, biztos vagyok benne, hogy szívesen elhozod a ruhámat, nem volt még törzsszámom és ezért nem kaptam meg, mikor a többiek.

Elsodálkozom ezen az energikus kislányon. Merészen, szinte katonás hangon adja ki a parancsot, hogy menj és hozd!

— A Gyermekvédő Intézetbe kell menned és ott mindent odaadnak, kezdve a tornacipőtől a téli kabátig. Keresd a vezetőt és mondd meg, hogy...

Felállok és tréfásan összeütöm a bokámat. — Értettem! A parancsot végrehajtom!

az a célunk, hogy minden gyermekünk a legmagasabb műveltséget sajátítsa el.

Sokmindenről szó esik nézelődés közben. Itt kapom meg a ruhákat is. Feltűnik, ahogyan Kiss „bácsi” az én kis árvám után érdeklődik.

— Szőke vagy barna? Hogy néz ki a kislány? Milyen a termete? — Azért kérdezem — teszi hozzá magyarázatul — mert szeretném, ha jól állna neki minden, amit innen kap. Ezt a szép szürke lódent adom neki, biztosan jól áll az arcához és a szőke hajához.

Most értem már, hogy miért nem egyformák a ruhák. Minden színben és mintában van itt ruha raktáron. Évenként kétféle forint értékű ruhát kapnak. 2200 gyermekről kell gondoskodni. Jelenleg ennyien vannak Hajdú-Bihar megye területén. Húsz telepen, diákokthonokban, nevelő szülőknél élnek a gyerekek.

Jó ideje vagyok „vendégség”-

ben. Az intézetben külön hálóik lányoknak, fiúknak. A hálóikban pici kis ágyak a legkisebbeknek. Ezeket halvány rózsaszín vagy halványkék huzatú ágynemű, attól függően, hogy fiúcska vagy lányka alszik az ágyon. Az ebéd-lobben példás rend, rádió, játékok fogadnak bennünket. A fürdőszoba mindig készen várja a gyerekeket a fürdéshez. Azok veszik igénybe ezt a nagyszerű otthont, akik pillanatnyilag nincsenek sem iskolában, sem telepen, sem nevelő szülőnél. Látogató-somkor négy gyerek van az otthonban. Három kislány és egy fiú. Gyuszi moziba készül, a lányok pedig rádiót hallgatnak, akárcsak otthon...

★

...„Elhoztam a ruhát.” Légy vele boldog! Viseld egészséggel!”
PONGOR JOLAN

Ezen minden rend népszerűségét népszerűségéhez az senek és a legjelentősebb mind jobb kedve, éle dagabbá Debrecenét Glat állítására helyisége

A ké a festésze masabb keresve A nyolc közel ne pillanato győzi az vészet a vagy erte esetleg nélkül m lák márt bizonyár meg ezu telen, ho látogató zók közt a kiállítá pedig ig dolgozik annyira képeket kell. Lá tük kisu különkö

NAPÓ érkezett anyád Soós Im tal, hisz tor nag no gyoma Az uno hár, me meghz teljesz mindíg ha val zéssel A A betűz

nékül az ut egyda csak

Ami tón, szönt aztán homlo ban, küdni nagyn tán o dgyra Olyan lyet Lud az ut

NY nyi és Im Pista talán is ügy kds, szolo szp”

A szocialista kultúráért

GLATZ OSZKÁR

Kossuth-díjas kiváló művész képiálítása

Ezen a héten az országban mindenütt képzőművészeti hetet rendeznek a képzőművészet népszerűsítésére, hogy a dolgozó nép széles rétegei a művészetnek ehhez az ágához is közel kerülhessenek és azzal, mint a kultúra egyik legjelentősebb alkotó részével mind jobban és jobban megismerkedve, életüket és munkájukat gazdagabbá és teljesebbé tegyék.

Debrecenben a képzőművészeti hét Glatz Oszkár festőművész kiállításával nyílt meg a Tiszli Klub helyiségeiben.

A képzőművészet, közelebből a festészet népszerűsítésére alkalmasabb és rátermettebb művészet keresve keresni sem lehetett volna. A nyolcvan évet betöltött mester, közel negyven festménye — szinte pillanatok alatt lefegyverzi, meggyőzi azokat is, akik a képzőművészet alkotásai előtt idegenkedve, vagy értetlenül szoktak megállni és esetleg minden különösebb hatás nélkül mennek tovább. Sokan látják már eddig is ezt a kiállítást és bizonyára nagyon sokan fogják még ezután is megnézni, de kétségtelen, hogy eddig még nem akadt látogató, bárki is legyen a dolgozók közül, akire ne hatottak volna a kiállítások látottak. A művész pedig igen egyszerű eszközökkel dolgozik, látása és ábrázolásmódja annyira közvetlen, hogy ezekhez a képekhez egy szó magyarázat sem kell. Látja és érzi mindenki a belső kisugárzó fényt — melegséget — különösképpen a színességet és

azt az optimista derűt, amire mindenkinél szüksége van.

Glatz Oszkár képei népszerűsítőnek és népszerűek is. Nemcsak ábrázolás módjukkal, hanem tartalmukkal is, vagyis amiről a képek beszélnek. A kis nőgrádmegyeyi Buják községben, született meg ezek a képek, csaknem kivétel nélkül. Az egyszerű dolgozó nép életének különféle oldalait mutatják be, megkapó szépségükben és rendkívül gazdag változatosságukban. A „Paraszt a lovakkal” című festmény a mezei munkából hazatérő embert, az esteli napfény mindent elárasztó melegségében mutatja be a mindenki által jól ismert alkonyi látvány élményében. „Leány gereblyével” a munkaközben megpihenő leányalak, valóságos, meggyőző mozdulatainak ábrázolása. A „Libapásztor” a kisgyermek jászva is dolgozó mozzanatát eleveníti meg a színek és mozdulatok pazar változatosságával jelenítve meg annak minden szépségét. A „Palóc asszony gereblyével” című kép ismét egy, de a többiekől eltérő módon festi elénk a munkájából hazafelé igyekvő fiatal bujái parasztszónyt. A képek nagyrésze főleg emberáb-

rázolás — hiszen Glatz Oszkár elsősorban az arcképfestés és emberábrázolás terén leghívalottabb. Ilyen festménye is bőven akad a kiállításon, sokoldalú meglátással festve meg rajtuk egy-egy férfi, asszony és főleg gyermek és egész kisgyermek, külső és belső jellemző sajátosságait. Nézésük, az arcköből sugárzó élet és emberi magatartásuk híven tükrözi belső és külső világukat.

Az „Öreg Sina” arcképe egy nagyon idős parasztember, nyugodt és sokatmondó arca néz vissza reánk, a „Fiú biciklival” egy olyan fiatal parasztembert ábrázol, aki a táj egyszerű, nyugalmas szépségéből néz előre, sok millió társának tekintetével és mozzanataival fejeze ki létezésüket és annak komoly szépségét — csendes derűjét.

És a kicsi gyermekarcok! Mint a „Testvérek”, „Nagyapó mesél”, „Anyá és gyermeke” és más hasonló tárgyú képekben a csöppnyi gyermekek értelmes kerek arccsokkája, mint egy-egy kis virág a maga üdőségében, kerekre nyit szemek biztató figyelésével. Ezek a képek különösen rokonszenvesek. Jól ismer mindenki a gyermeki arc

egyéni sajátosságain kívül a bennük általánosan jellemző tipikus vonásokat, amik a különböző hatások alatt rajzolódva, formálódnak ki. Ennek az ábrázolásában szinte utólrhetetlen Glatz Oszkár. Eless megfigyelő készsége, kiváló rajztudása és formaérzéke, itt ennél a nagyon nehéz festői feladatnál remekeket alkot és nem lehet csodálni, hogy művésze népszerűségét jórészt ennek is köszönheti.

Továbbá annak köszönheti — egész életműve ezt tanúsítja — hogy kora iftalságtól kezdve őszintén szereló figyelemmel és teljes festői érdeklődéssel fordult a nép mindennapi élete és sorsához, ez megtanította a modorosság nélküli egyszerű, keresetlen ábrázolásmódra, ami párosult a benne lévő valószéri ábrázolási készséggel. Ábrázolásmódja nem hagy kétségeket a szemlélőben, hogy miért festette ezt, vagy azt, így, vagy úgy? Magátólértelődően látja és veszi tudomásul a különböző emberalakok, tárgyak, anyagok, megfestésének „természetességét” azok festői igazságát és szépségét. Szerencsés az ilyen művész, mint Glatz Oszkár, aki már művészetkezdésén meglátta az „egyéni” és általános” és megtalálta annak művészi kifejezőmódját és szerencsés az a nép, amely őt „kiváló művészenek” tiszteli és munkásságában ostromlanul gyönyörködni tud.

Félegyházi László
Munkácsi-díjas festőművész

Győzelmi jelentések

A Debreceni Belped Vállalat dolgozói december 18-án, a Hajdú-Biharmegyei Lakatos és Vasöntő Vállalat dolgozói december 22-én teljesítették az évi tervüket, ugyanígy a Debreceni Takarító Vállalat.

Ugyancsak december 22-én végezték be évi tervüket a Debreceni Állomás dolgozói.

A Tiszántúli Dohánybevéltőben a munkások — miután éves tervüket december 23-án befejezték — vállalták, hogy még ez évben terven felül 500 mázsa dohányt gyűjtenek be, 1500 mázsa dohányt szállítanak le a dohánygyáraknak és újabb 15 hold dohánytermelési szerződést kötöttek.

A Debreceni Fűtőház munkáinak eredményesen narcoltak: december 23-án valamennyi üzemen rész befejezte évi tervét. Örömmel számol be nagyszámú eredményéről Józsa András munkáértrendes sztahanovista talpfafaragó Guthró: „December 21-re vállaltam, hogy befejezem 1958 első negyedévi tervemet. Az értékelés szerint jelenleg 1958 június 26-i tervemet is teljesítettem. Napj utlag teljesítményem 410 százalék.”

LUDAS MATYI SZÜLŐFALUJÁBAN

Soós Imre nagyanyjánál

NAPOKKAL EZELETT üzenet érkezett Soós Imréhez: „Nagyanyád beteg, gyere haza”. Es Soós Imre indult az első vonatral, hiszen nagyon szereti Pásztor nagyanyját. Mi tagadás, a nagymama is nagyon szereti őt. Az unokát nagyon megütölte a hír, mert Pásztor néni korát meghazudtolva, 85 éves léteére is teljesen friss, úde, az údságot mindig fennhangon olvassa. S ha valamelyik lány a tőbfezással küzködik, rájuk szól: — Add csak ide lányom — és befűzi még mindig szemüveg

egy ilyen családnak, ahol tíz száj evett, — de sokszor meg esett, hogy csak evett volna, — ha lett volna mit. Hej! Balmazújvárosban be nehéz volt élni. Még másnak is — ahol kevesebben voltak, a grófi birtok árnyékában. A sok gyerek közül hol az egyik, hol a másik rokon vult el, egyet-egyet. Imre a Pásztor nagyanyjához került

— Megértette, csinálta is szívesen, de nagyon-nagyon nehezen esett. Már akkor vágyak ébredtek benne, könyvekre vadászott. Dobozokat szerzett a boltokból és festőgetmi kezdett. A tanítóó is szerette, neki adta szerencsétlenül járt kisfia festőszerszámát. — Aztán milyen huncut is volt ez a gyerek — szól közbe Soós néni, az Imre édesanyja. — A padlásra bujt fel olvasni, meg festeni is a sok gyerek elől. Az első könyv, amit olvasott Gorkij műve volt „Az anya”. Aztán olyan képeket festett már ekkor, hogy szirt, paszulyt adtak érte. Sokan megvásárolták. De emellett még dolgozni is kellett. Kisbérnek állt el, Király Jósához, a hírhedt zsírosgazdához. Ez az ember arról volt híres, hogy a szegényekhez egy szóba sem volt. Nda béréskedett Imre sokáig. Egyszer aztán a lóval taposatta le a sarkát ez a vad kulák, feljuvarkodottságában s akkor Imre gondolt egyet: otthagya Királyt.

11-ik utcában vatóságos népnepély volt, amikor hazajött — Horvát Terivel — az otthoni bemutatóra. Mikor arról beszélünk, Pásztor néni is közbeszólt: — Engem meg szép autóra felvitt Pestre a bemutatóra — és öreg, beteg arcáról boldogság sugárzik. Lehajja fejét és az érzékenység két drága könnycseppje a dunára hull.

testesítője lett a debreceni Fazekas Mihály Ludas Matyjának. Abból a sorból nőtt ki, amit akitott ebben a nagy filmben, amely már világhírűvé tette.

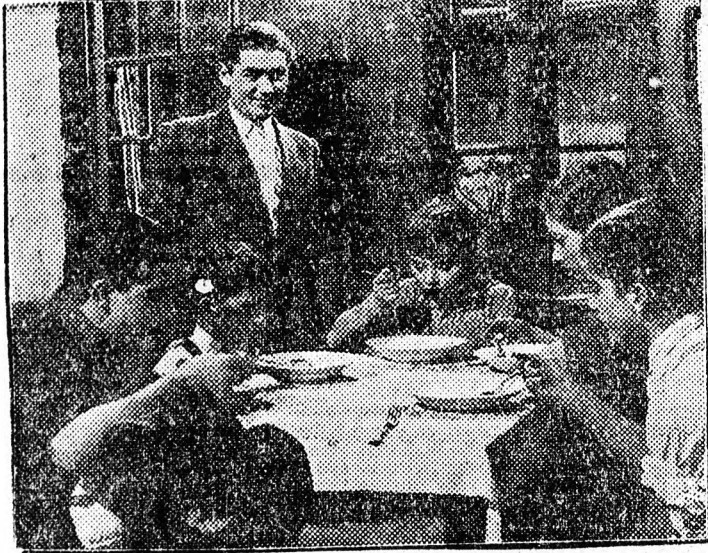
Most mutatják be legújabb filmjét — amely már a mi életünket ábrázolja, a „Kis krajcár”-t. Ebben a filmben — kiállítás érte nemcsak őt, de az egész Soós családot — még őt Soós Jui játszik. Ezek az emberek a filmben is magukat játszó

Még csak annyit: nagyon szereti szüleit, testvéreit. Folyton rólok beszél s minden keresetét rájuk költi. S a nagymamához úgy ragaszkodik. Még ma is, ha házához megy vizet hord fat vág s ha éppen józ a nagymama, a „őstét is ádveszi tőle.

— Most már itt vagyok, tessék pihenni, majd én mindent elvégzek, Házas.

Itt van köztünk, itt é Debrecenben. Szíve leg-hőbb vágya sikerülni, beteljesülni: „Azoknak játsom, adom szívem, telkem és művészetem, akik közül kirepültem. Balmazújváros, Nádudvar és a megye falvaiban, itt érzem otthon magam.” Szeretjük mi is. Már sokat gyönyörködünk benne a Csokonai Színház színpadán is. Es amiről még nem beszéltem — nagyra becsülik és szeretik művésztársai is, az alig 23 éves — a nép igazi fűdőt felszéli. —

Sok mindenről szó esett a ma fehérre meszelt házában. Jó öreg este volt már, a meleg kemence mellett üdögöttünk. A piszkolót nyolcas lámpa fényénél a család szeme csillogott a büszkeségtől s az egymás iránt való szeretetből. A nagymamának jöegészséget kívánva köszöntünk el és Imre ezzel bücsüzött el: — Drága nagyanyám, a héten jövök még egyszer, csak ne legyen beteg. Viszontlátásra. — Viszontlátásra... Fűdán Sándor.

nélkül! Az üzenet szívenütötte az unokát, akivel úgy szeretik egymást... De kiderült, hogy csak egy kis fázás az egész...

Amikor Imre belépett az ajtón, erős hangján nagyot köszönt: Jóestét nagyanyám. S aztán megölelte, megcsókolta homlokát és felüllette az ágyban. — Nem szabad mindig felkűdni, mert tudgyulladást kap nagymama, ütni is kell... Aztán odaült mellé a kis paraszti ágyra s felidézödt a múlt... Olyan dolgok fakadtak fel, amilyet kevesen tudnak a világhírű „Ludas Matyi”-ról, csak talán az utódjabeitiek.

NYOLC GYERMEK!... Enynyi született a Soós-családban és Imre a második. A legkisebb Pista, most jár már második általános iskolába. Szóval náluk is úgy volt — mint mondani szokás, meg a szegény embercélnek szokott lenni: — „van ősi tavasz”. Ki ne ismerné a küzdelmet

hébe-korba s azért lett katonace, ma is az.

— Ugy-e rossz fiú ez az Imre — kérdeztem Pásztor néniöl. — Csak volt. Most már nagyon jó gyermek — válaszolta. — Nem gyözött szegény nagypapa utána pakolni. Be sokat is vittem a hátamon estéknént a cirkuszba, meg be sokszor elestem vele a rögös, de legtöbbit sáros Bánlak utcán... Aztán arról beszélgettünk, hogy Imre már iskolás gyerek korában kitűnt, jó tanuló volt. Eleven, De az ő sorsa is az volt, ami a többi rongyos, szegény gyereké. Mikor iskolahagyott lett, menni kellett kenyeret keresni. Ott kubiolt a hónapszám az ajta mellett, a csegei köves-üféten. Nehezen bírta, hiszen gyenge gyermek volt még. Alig 13 éves. Felszabadulás utáni első évben aratót először, húzta a kaszát. Apja be sokat mondta neki, ha nehezelte a munkát: — Muszáj fiam, segítened kell kenyeret keresni.

TIZENHÉT ÉVES VOLT. Igy határozott: „Felmegyek Pestre.” Otthonról sehogy sem akarták engedni. Nehezen aztán mégis beleegyeztek. Akkor megkérte Anna nénjét — édesanyja testvérét — szerezzen neki egy pantallós nadrágot, mert a kopottas brieszben még sem mehet a fővárosba.

Budapesten egyenest a Horváth Árpád színésziskolájába ment. A felvételnél Petőfi „Szülőföldem” című versét szavalta el. Igy kezdődött Soós Imre — ha szabad ezt a kifejezést használni — karrierje. Egy év alatt kitűntetést érteltsgízett. Kitűnt tehetsége a színművészet felé fordult. Még harmadéves hallgató volt, mikor nagy feladatra szemetelték ki... Ludas Matyi kellett eljátszania filmben. Hosszú, komoly munkával készült erre a feladatra. Tudta, milyen nagy dolog ez! Es mikor elkészült a film — mindannyian emléksünk rá — örült szívünk, telünk. Gyermekünk arról beszéltek, és még ma is emlégetik, hogyan állt bosszút Ludas Matyi Dobrágin. S falujában?... Balmazújvárosban pedig a Bánlak

„LUDAS MATYI” elindult világhódító útjára. Budapestől Moszkváig, Pekingtől Newyorkig és mindenütt a világon hírdette a feltámadott magyar népiánerkedést és filmművészetét. Két évvel később a Karlóvárványban rendezett filmszatiólon „A színszi alakítás nemzetközi nagy díját” kapta meg Soós Imre. Azóta sok filmben láttuk. Vidámságot és erőt sugárzó tekintetében érezzük a mi életünket is. Ludas Matyi után a „Dalolva szép az élet”, „Civil a pályán”, az „Ifjú szívver” című filmekben, mint főszereplő ismertük meg. Eddig összesen kilenc filmben bizonyította be nagy művészi tehetségét a szegény népfia, Bebizonyította, hogy mily gazdag a nép, ha jussát kiolvja Soós Imre szimbóluma, még

